

LEHTER.

vaba veebiajakiri

LEHTER.EU

SUVI
2012

EESSÕNA

Viimasel ajal taban ennast pidevalt naeratamas. Kas see on tingitud sellest, et Lehter nr 2 on valmis? Pigem mitte. Aga sellest ei tahtnud ma rääkida. Tahtsin rääkida omadusest, mida olen hakanud kõrgelt hindama ning millela ei oleks ma praegu selles eluetapis, mis on kuradi nauditav...

Eelmisel nädalavahetusel käisin klassikokkutulekul, kus üksipulgi sai kõigi klassikaaslaste senine käekäik läbi arutatud. Selgus, et nii mõnigi meist on juba loobunud või peab hetkel plaani loobuda palgatööst. „Mis siis, et iga kuu teatud päeval ei saa rusikat lauale lüüa ja tasu nõuda, enda peremeheks olemine on parim,“ oli ühe klassivenna kindel soovitus teisele, kellel need mõtted alles peas idanemas. Usun, et see dilemma on tuttav enamikule meist. Tihti jääb julgusest puudu, et selline suur samm ette võtta.

Julgus teha oma elus muudatusi, olgu need eraelulised või töised, on edasiviiv jõud. Mina usun, et muutus on hea, isegi kui see viib lühiajalisse raskusesse. Iga uus kogemus, ka läbikukkumine, õpetab midagi. Veel enam usun, et igale ebaõnnestumisele järgneb õnnestumine.

Ka Lehtri teine number on täis inimesi, kes teatud ajahetkel on julgenud elada täiel rinnal ning tänu sellele jõudnud sellesse kuradima nauditavasse eluetappi.

Mõnusat suve, sisukaid eneseleidmisi järvepeegeldusest ning kuulmiseni sügisel!

HEDVIGA

HEDVIGA VEI
PEATOIMETAJA
hedviga@disainimaja.ee
Disainimaja

LILIAN LUKKA
KEELETOIMETAJA
Tartu Loomemajanduskeskus

MARIA LAANELEPP
GRAAFILINE DISAIN
Mikser Creative Studio

ANDRES KEIL
FOTOGRAAF
Pimik

PIIA TAMMELO
KÜLJENDAJA
Tartu Kõrgem Kunstikool

VASTUTAVAD VÄLJAANDJAD: TARTU LOOMEMAJANDUSKESKUS, DISAINIMAJA, PIMIK // JUUNI 2012
ESIKAANE FOTO: Andres Keil

- 5 **INTERVJUU** // Joel Volkov: „Mulle meeldib mõelda, et me elame üleminekufaasis“
- 9 **“KAOTSILÄINUD” TALENDID** // Intervjuu Kristiana Pärnaga
- 12 **KES ON KES DISAINIMAJAS** // Rosee Natural
- 15 **INTERVJUU** // Küllike Tuvike: “Olen ellujääja!”
- 21 **INTERVJUU** // Tiina Andron: „Mul on õnne olnud, sest saan iga päev tegeleda sellega, mis mulle meeldib“
- 27 **FOTOSEERIA** // Antoniuse õue uus imago
- 35 **KUNST, NAUDINGUD JA ELAMUSED ANTONIUSE SUVEÕUES**
- 36 **INTERVJUU** // Helina Rääk: „Tähtis on jätkata seda, mis on oluline“
- 41 **KOOS ON MÕISTLIK. KOOS ON VAHVAM** // Mõtteid kogukonna töötoast „Loovad tööriistad“
- 44 **TEE ISE LEBOLA!**
- 45 **RETSEPTID**
- 48 **REISISIHT** // Sibulatee
- 50 **VINTAGE** // Fiat 126
- 52 **STIILSED TARTLASED**
- 55 **LUULETUS** // “Tartu”
- 56 **REISILUGU** // gondate USA täna

JOEL VOLKOV

“MULLE MEELDIB MÕTELDA, ET
ME ELAME ÜLEMINEKUFAASIS”

Joel Volkov on reklaamiagentuuri Tank partner ja loovjuht. Sellel aastal nimetati Tank Kuldmuna galal aasta agentuuriks. Olles huviga jälginud Joeli sõnavõtte meedias, esitasin talle küsimusi, mis minu jaoks siiani vastusteta.

HEDVIGA VEI, DISAINIMAJA

Oled aastate jooksul avaldanud vägagi kriitilisi mõtteid, mis viitavad meie ühiskonna valupunktile. Miks sa seda teed?

Ma olen kogu oma teadliku elu vältel arvanud, et maailm on suurem kui mina, aga sellel maailmal on kahjuks väga vähe kaasamõtlejaid. On inimesed, kes ajavad omi asju, ning toimib kõigi looduseaduste ema ehk entroopia, mille tulemusena kõik lõpuks valgub laiali ja jääb seisma. Ma ei mäleta, kes seda ütles, aga entroopia kohta on kuradi tabav väljend: kui hambapastatuubist kogu pasta välja pigistada, siis sinna sisse tagasi seda enam kuidagi panna ei õnnestu. Nii ma siis olen siin selleks, et ühena endasugustest valvata, et tuubi ilma asjata tühjaks ei pigistataks.

Aga veidi tõsisemalt võibolla sama teema kohta – ma olen lapsest saadik olnud korralik ulmekirjanduse fänn. Ma ei loe kõike ulmet, vaid väga valikuliselt ja enda arust väga häid autoreid, nagu Clark, Asimov, Strugatskid, Le Guin, Simmons, Hobb jne. Tegelikult on see fantaasia pluss ulme. Ega ma ei põlga ka monumentaalsemat laadi ilukirjandust ning suurte inimeste elulugusid. Lisaks olen ma pärit perest, kus on läbi aegade maailma parandatud. Kui nüüd kogu see pusle kokku panna, siis joonistub välja mingit laadi unistaja ning fantaaseerija profiil. Kuna ma olen oma sisult arhitekt, siis asetades unistused ning fantaasiad struktuuri, saame mudelid ning stsenaariumid. Vahel ma jagan neid teistega. Aga enamasti mitte. Ma usun, et vananedes suudan ma oma metastruktuure paremini sünteesida ning ajapikku võib minust saada päris hea strateeg. Siis ma kirjutan raamatu vist...

Aga see kõik ei vasta su küsimusele – ma tõesti ei tea, miks ma seda tegelikult teen. Aga teen.

Meie praeguses ühiskonnas mõõdetakse edukust materiaalsete vahendite abil. Lihtsalt öeldes tähendab edukaks olemine head autot, ilusat kodu ja roppu moodi tööd, et ennast veel paremate asjadega ümbritseda. Ja kui keegi väidab, et raha pole oluline, vaid elus on kõige olulisem armastus, head inimsuhted ning sisemine rahu, vaadatakse teda kui kohtlast lillelast, kes maa-

ilma asjadest midagi ei jaga. Sina isana, mõeldes järeltulevate põlvete peale, millised võiksid olla edukuse tunnused 10–15 aasta pärast?

Olgem ausad, edukuse tunnused on läbi aegade olnud ühed ja samad, aga nad väljenduvad selles, mis antud kogukonna väärtusahelas kõige võimsama auraga asjad on. Hetkel on selleks ruum ja aeg. Suur maja tähendab palju ruumi ja kiire ning mugav transpordivahend tähendab, et on aega liikuda ja näha. Raha on vahend nende kahe asja hankimiseks. Enamasti alateadlikult ja asjade kaudu. Endale aru andmata, mida soetatakse.

Kunagi Veneetsia kuldajastul oli väärtuseks meeleline ja füüsiline nauding, mille tulemusena metseenid arendasid kauneid kunste ja gastronoomiat ning tegid inimkonnale suurepärase kingituse, mida Prantsuse kuningad edasi arendasid ning mille Bauhaus väga selge joonega lõpetas, ratsionaliseerides ruumi ning alustades meile täna tuttavaks saanud väärtusahelat.

Vaaraode ajal ilmselt oli kõige tähtsam asi teadmised ning nende säilitamine. Miks muidu oli vaja rajada selliseid keerukaid püramiide sadade lõksude ja trikkidega, mida siiani lahendatud pole. Ja nii edasi. Kõik sõltub ajastu juhtmõttest. Mulle meeldib mõtelda, et me elame üleminekufaasis. Aga see üleminek võtab inimkonna jaoks aega umbes sada aastat. Selle sisse mahub viis põlvkonda ja ilmselt ka mõni suurem sõda. On täiesti selge, et Hiinat me enam ohjata ei suuda ning India praksub igast nurgast. Kui sõja puhkemist suudetakse lükata Euroopa taastumisega edasi, siis arvan, et kümne aasta pärast on asjad umbes samad, mis täna. Kui Euroopa praguneb katki, siis läheb sellele järgi ka Ameerika. Hiinal jääb vaid vormistamise küsimus, et võtta maailma superjõud enda kätte. See aga tähendab väärtushinnangute tõsist muutust ka meie jaoks. Aasia inimesed hindavad kollektiivsust ja kuuluvust, nad on kollektiivina megakannatlikud ja distsiplineeritud olevused. See on meile väga võõras ja harjumatu. Ma tõesti ei kujuta ette, mismoodi me pärast Aasia maailmasõda asjadest mõtleme või mida hindame. Kui üldse...

Hiljuti ühe inimesega vesteldes olime vastakal arvamusel tarbimisühiskonnast. Tema sõnul kukuks maailma majandus kokku, kui me kõik loobuks äkitselt odavast masstoodangust ning hakkaks tarbima vaid kvaliteetset kaupa. Mis sina arvad, kas me oleme seadnud endale sellise lõksu, millest on pea võimatu välja pääseda?

See on küll väga retooriline küsimus. Ütleme nii: mulle väga meeldib Dalai Lama juhtmõte, milleks minu meelest on see, et inimesed peaksid õppima mõtlema südame, mitte peaga. Kui me seda suudaksime, siis poleks meil väga paljusid asju üldse vaja. Siis langeks ära ka vajadus nii odavate kui ka kalliste asjade järele. Vaja läheks vaid neid asju, mis on tõesti vajalikud elu säilitamiseks ja hinge arendamiseks. Arthur C. Clark on oma raamatus "Lapsepõlve lõpp" loonud utoopilise uue põlvkonna, kes lihtsalt hülgab kogu materiaalsuse ning lahkub vaimuolenditena Maalt – n.ö uuele tasandile. Jättes endast maha vana maailma oma asjade ja pidevate asjatute võrdlustega. Nagu näiteks see kvaliteedi ja massi teema – piisavalt suure skaala puhul ei ole mingit vahet, kas odav telekas on viletsam kui väga kallis. Küsimus on selles, kas telekas on üldse mingi selline asi, mis inimkonda aitab. Võib-olla me juba olemegi lõksus, millest ainus väljapääs oleks Internet kinni keerata ja lõpetada massikommunikatsioon? Noh, et anda südamele võimalus rääkida.

Mõned aastad tagasi olid väga kriitiline Eesti ettevõtlike suhtes, öeldes, et omistame äriilistele mõistetele vaid teatud omadusi, oskamata neid terviklikult näha. Kas olukord on paranenud?

Ma ei saa päris täpselt aru, millisele mu kunagisele mõttele sa viitad, aga kui sa küsid, kas Eestis on ettevõtlikega täna paremini kui eile, siis vastus on, et ei ole. Asi on selles, et Eesti on väga väike ja seetõttu olemuselt sallimatu ühiskond. See on loomulik ja loogiline. Jah, meil on ka väga palju häid omadusi, aga see teatav kitsarinnalisus, mis väiksusest tuleneb, lööb just äris eriti selgelt läbi. Iga vähegi raha teeniv süsteem asub ennast esimese asjana kaitsma ja igal tasandil kampaaniat tegema, et minimeerida

konkurentsi ja takistada uute standardite tekkimist. Selline suhtumine pea igal ettevõtlastasandil ei võimaldagi suurt pilti näha, kuna suure pildi nägemiseks on vaja suurt südant ja tugevat mõistust. Kui Eestis oleks sellise kombinatsiooniga mehi ja naisi rohkem, siis asjad muutuksid, aga usu mind – väikese südame ja olematu mõistusega inimesed suudavad uskumatu efektiivsusega arenemisvõimelisi inimesi oma raami suruda.

Meie ärikultuur ja ka riiklik arusaam ärist on umbes täpselt nii kõva kui meie tõsiselt võetava ärikonjunktuuri kõige nõrgem tegija. Vaata korra, mis ettevõtted Eestis 50 parima tagumises otsas on. Rõõmustamiseks liiga palju põhjust pole – valdav enamik on nagoonii võõrkapital ja kohalikud tegijad on pigem lihtsamapoolsed. Samas on sellel 50-l meie ühiskonnas väga suur sõnaõigus, kuna nemad teenivad riigile suurima osa maksutuludest. Tänutäheks kujundavad nemad meie keskkonna koos ärieteiliste ja filosoofiliste väärtushinnangutega. No aga milline saaks olla ühe kütusevahendaja, jaemüüja, puiduäriemehe või elektrooniliste seadmete komplekteerija panus Eesti ühiskonda? Ikka ja ainult väga ühekülgne – neid huvitab efektiivsus. Ühiskonda aga areng. Nemad teenivad riigile vajalikku raha, aga riik ei tohiks lasta n.ö vanal majandusel ennast nii tugevalt juhtida lasta kui täna. Eesti tulevik seisneb arenemisvõimelisuses. Vana majandus seda aga täna kahjuks ei võimalda.

Sa oled seadnud kahtluse alla loomemajanduse mõiste. Olen sinuga täiesti nõus, et majandus on majandus, mis toimib teatud reeglite järgi olenemata valdkonnast. Samuti nõustun, et liigset rõhku pannakse uutele ideedele ning vanade säilitamine on jäänud tagaplaanile. Aga mis oleks parem ideaalses ühiskonnas: igaüks vaadaku ise, kuidas hakkama saab, ja toetus poleks üldse või toetuste saamisel võimalus oleks võrdne nii uutel kui ka vanadel olijatel?

Mingit toetust pole vaja. Vähemalt otseselt rahalist mitte. On vaja teadmisi. Kui kasvõi pool nendest miljarditest oleks investeeritud riigi poolt teadmiste importi, siis toodaksime täna juba kasumit.

OLULINE ON ARU SAADA, MILLINE OSA MÕTETEST VÕIKS ÜLEÜLDSE LIIGITUDA IDEEDEKS

Raha andmine algajale heegeldajale või moekunstnikule on sama, mis doping sportlasele tema karjääri alguses. Nagunii on doping vale ja eriti vale on see tema tee alguses – see võtab temalt ära võimaluse midagi ise saavutada ja oma vigadest või koostööst õppida. Kui me räägime loomest, siis maailmas ongi väga vähe loojaid. Milleks Eesti elab ulmas, justkui siit võiks korraga võrsuda neid palju? See ei ole võimalik. Ja need, kes on võrsunud, on seda teinud ainult oma isiklike õppetundide ja vaikse kasvamise kaudu. Riik võiks toetada ainult megastaare, kes vajavad raha, et saada aega ja ruumi oma järelkasvu loomiseks. Me ei vaja täna indiviide, vaid koolkondi. Inimesed on surelikud, aga ideed saavad elada palju kauem.

Kui jätkata kritiseerimise lainel, siis sinu väide, et loomevaldkonnas on ettevõtteadlikkus nullilähedane, kriipis valusalt hinge. Olles Tartu Loomemajanduskeskuse inkubant ja nähes iga päev noori ettevõtteid tegutsemas, ei saa kuidagi sinuga nõustuda. Ma arvan, et olenemata valdkonnast läheb hästi neil, kes on nutikad ja innovaatilised ning kui hea idee teostamiseks on võimalik saada toetust, on see tihti ainus võimalus noorel ettevõtjal oma ideid realiseerida.

Jällegi maastaabi küsimus. On oluline vahe, kas me toetame ühte inimest, et ta saaks realiseerida seda ühte mõtet, mis tal tuli. See on n.ö projektipõhine rahastamine. Ükskõik kui pikaajaline

see idee siis ka pole. See on nagu üks instrument orkestris. Häid pillimehi võib olla palju. See on kõige lihtsam plaan ja seal olen ma nõus, et inimesed saavad hakkama ja aru. Aga minu vaade on polüfooniline – palju pille koos, mida juhib dirigent. Siis lähevad asjad keeruliseks. Siis tekib ettevõtlus. See, mida inkubaatorites harrastatakse, peaks olema osa põhiharidusest. Inkubaator peaks liitma talente ja sundima neid koostööle – looma neid koolkondi, millest ma rääkisin varem. Vot sedalaadi seostepõhist majanduslikku mõtlemist ei ole.

Oled sa nõus väitega, et hea idee maksab?

Ikka maksab. Oluline on aru saada, milline osa mõtetest võiks üleüldse liigituda ideedeks. Ja milline neist ideedest millistel alustel hea võiks olla. See teebki asja kalliks ja väga keeruliseks. Üha rohkem olen ma hakanud mõistma, et esimene asi on arusaam. Arusaam ajas on visioon. Visiooni aitavad tsementeerida erinevad mõtted. Vaatlejat hakkavad visiooni suunas kandma aga ideed. Need on nagu väikesed mootorid meie taldade all. Mida suurem idee, seda kiiremini me visiooni poole liigume. Seepärast on väga oluline kõik ideed enne nende kategoriseerimist üle vaadata. Kui nad on uitideed, siis nad ei maksa midagi, isegi kui nad on õige lennukad. Kui nad aga on seotud kindla visiooniga – ja seeläbi metastruktuuridega –, siis nad võivad osutada tõeliselt väärtuslikeks.

"KAOTSILÄINUD" TALENDID - KRISTIANA PÄRN

HEDVIGA VEI, DISAINIMAJA

Talendid koju? Mitte alati, sest mõnikord jäävad nad meile kadunuks, eelistades Eesti asemel teist elukohta. Kristiana Pärn on pärit väikesest maakohast Rapla lähedalt, kuid juba aastaid on New York tema uueks koduks. Tundsin huvi, kuidas tal seal vabakutselise kunstnikuna toimetades läheb.

Reprod: www.kristianaparn.com

Nimi: KRISTIANA PÄRN
Päritolumaa: EESTI VABARIIK
Praegune elukoht: NEWYORK
Amet: VABAKUTSELINE KUNSTNIK

Kas mäletad oma esimest näitust?

Esimene näitus oli aastal 2005 väikeses kohvikus TriBeCa linnaosas, kus ma tol ajal elasin. Internetipoed ja galeriid olid neil päevil alles lapsekingades ning kohvik tundus just sobiv paik oma tööde näitamiseks. Panin välja seeria dušijoonistusi, mille tegelasteks olid suured jänesed ja elevantid, kes väikestes tubades oma igapäevaseid tegemisi toimetasid. Väljapanek oli edukas ja andis julgust ning pealehakkamist samas vaimus jätkata.

Mitu näitust sul üldse kokku on olnud?

Näitusi on mul olnud väikestes galeriides, kohvikutes, raamatukogudes ning üritustel, kokku võib-olla 30–40.

Mitmes galeriis sinu looming müügil on?

Hetkel kolmes galeriis üle USA ja novembris on tulemas soolonäitus Jaapanis, Tokyos.

Kui sa aastaid tagasi USA-sse läksid, kas sa plaanisidki nii pikalt ära jääda või on see lihtsalt nii kujunenud?

Üldiselt pole ma suur plaanija. Enamjaolt on võimalused eneseteostamiseks määranud praeguse kursi elus. New York soodustab neid võimalusi ja seepärast olengi ma hetkel oma kodu siia rajanud.

Reprod: www.kristianaparn.com

Kuivõrd raske on mujal läbi lüüa, olles pärit nii väiksest riigist kui Eesti? Või loeb ainult talent ja mingi kogus õnne ning sellel, kust pärined, ei ole mingit tähtsust?

Raske öelda. Kindlasti on õnne vaja, aga rohkem loeb ehk töökus ning ümbritsev keskkond, mis talenti ja arengut soodustab. Ma usun, et eestlaseks olemine on tähtis osa minu identiteedist ja see on ka edule kaasa aidanud.

Sa oled töötanud ka tekstiilikunstnikuna. Kas see oli midagi ajutist või teed seda ka edasi?

Töötasin tekstiilidisainis selleks, et proovida midagi uut ja huvitavat. Mustrite kujundamine nõuab palju arvutitööd, minus on aga hoopis rohkem muinasjutuvestjat, seepärast tulid illustratsioon ning joonistamine loomuliku valikuna. Tekstiiliga töötamine andis palju oskusi värvitunnetamise ning kujundamise vallas, mis mind tänaseni töös aitavad.

Tartu poes on kliendid sind väga hästi omaks võtnud, öeldes, et sinu stiil toob igapähe lapselikkuse esile. Kas sa teed seda teadlikult, jagades oma tööga vaid rõõmu ja positiivsust? Kas aeg-ajalt on tunne, et tahaksid valu ka pildi peale kanda koos süngete värvide ning tumedate tegelastega?

Tihti ongi nii, et rõõm ja mure käivad käsikäes ning pildile jäävad nad värvides, mis parasjagu kokku sobivad. Minu jaoks must ja tumedamad toonid representeerivad müsteeriumi ning võlu, mis omakorda sobivad kokku näiteks iluga. Kas kurbusel ongi oma tooni või värvi? Eks see ole ju ka vaataja silmades.

Sinu maalidel on väga muhedad pealkirjad. Kumb sünnib enne, kas nimi või maal?

Nii ja naa. Tihti lõpetan ma kompositsiooni ning kulutan sama palju aega nime otsimisele. Vahel on heal lapsel isegi mitu nime ja heal nimel mitu last.

KRISTIANA PÄRNA LOOMINGUT SAAB EESTIS
OSTA VAID DISAINIMAJA POEST

KES ON KES DISAINIMAJAS?

Ajasin juttu **REELIKA KÕIVUGA**, kellele kuulub Rosee Natural nimeline kaubamärk ning kelle kreemide tõttu ma enam Dr. Hauschkat ei kasuta ...

HEDVIGA VEI, DISAINIMAJA

Kuidas sündis Rosee?

Rosee sündis elust enesest. Mul polnud eesmärki hakata kehahooldustooteid tootma, vaid aidata oma kuus aastat tagasi sündinud poega Robertit, kellel oli atoopiline dermatiit. Selle haigusega kaasneb kuiv, lööbes ja sügelev nahk, mis vajab igapäevast kreemitamist. Apteegisarjad meile lõpuks enam ei sobinud ja ma olin juba üsna ahastuses, laps ei saanud magada ja ainult sügas ennast öö läbi. Olime ka pojaga haiglas ja olukord oli juba nii hull, et tundsin, et vajan ise abi, et sellest välja tulla. Apteegisarjad sisaldavad näiteks alkoholi, mis katkisele nahale üsna palju valu teevad. Laps lausa nuttis käes, kui kreemi panin ning see oli kohutav. Enamik kreeme on tehtud mineraalõlide baasil ja see on surnud ring, et mida rohkem paned, seda rohkem seda vaja on. Ainus ja ajutine ravi on hormoonisalvid, mida ma lapsele määrisin vaid viimases hädas.

Üks tuttav massöör andis proovida jojoba- ja porgandiseemneõli segu. Sellise segu määrimine oli valutu protseduur ning siit edasi hakkasin juba ise uurima taimsete õlide ning aroomiteraapia kohta. Varsti tellisin esimese õli ning mõne aja pärast katsetasin juba kreemitegu. Alguses ei tulnud kõik just eriti hästi välja, kuid pidev katsetamine hakkas tulemust andma. Kulus umbes pool aastat ja tasapisi hakkas ka Roberti nahk paranema. Nüüd on õnneks kõik kontrolli all.

Enda jaoks hakkasin kreeme tegema siis, kui Roberti olukord paremaks läks. Esimene kreem oli Ylangi näokreem. Andsin seda ka tuttavatele proovida ja sain väga head tagasisidet, mistõttu tekkis mõte, et sellega võiks hakata rohkem tegelema.

Mis teeb kreemidest sinu kreemid?

Rosee kreemid ei sisalda sünteetilisi säilitus-, värv- ega lõhnaaineid.

Kreemid on sada protsenti loodusliku koostisega. Juba mõni protsent looduslikku koostisainet lubab toodet reklaamida kui looduslikku. Seetõttu on tihti reklaamid väga eksitavad tarbija jaoks. Samas ei tohiks arvata, et sada protsenti looduslik tähendab seda, et sobib kõigile. Ka looduslik koostisosa võib tundliku nahaga inimesele tekitada näiteks löövet. Igal juhul tuleb enne testida ja katsetada ning leida endale sobivad tooted.

Tooted ei sisalda mineraalõlisid, vaid ainult taimseid. Paljudel on väär arusaam, et õlid ummistavad poore. Mineraalõlid teevad seda tõesti, kuid taimsed õlid mitte.

Neljandaks olen retseptid välja töötanud selle mõttega, et kreemid säiliks vähemalt pool aastat. Tegelikult säilivad ka kauem. Lasin laboris testida, ka aastaga olid kreemi kõik omadused säilinud.

Teadlikult olen valinud tootepakendid, et näppudega kreemipurki ei roni, samuti on vee protsent väike, et bakter kasvama ei hakkaks.

Kui raske on olla korraka loov ja ettevõtlik, kui oled üksikettevõtja?

Väga raske. Üks asi on protsess, et teen kreemi, seda ma väga naudin, aga paberimajandus on suhteliselt tüütu, sest seda on palju. Lisaks igasugused Euroopa Liidu nõuded ja määrused ja direktiivid, mis kosmeetikatootmisega kaasas käivad. Pole vahet, kas oled väikeettevõtja või suureettevõtja, nõuded, mida täita, on kõigile samad. Ma ei ole aktiivne müügiinimene, kuid sellele vaatamata on mind üles leitud rohkem on mind üles leitud. Mida aeg edasi, seda enam tekib kogemusi. Olen otsinud võimalusi oma kreemide turustamiseks, et need oleksid leitavad ja kättesaadavad kõigile huvilistele. Samas ei ole mul soovi saada suurtootjaks, pigem tahan olla väikeettevõtja. See soov on tingitud ka toodete eripärast. Ma ei taha oma kreemidesse

lisada sünteetilisi säilitusaineid, et need siis suures kaubanduskeskuses riiulil võiks seista. Mulle meeldib see, et minu tooted on teistest erinevad ja saan oma klientidele pakkuda värskelt valmistatud kreemi.

Mille järgi otsustad, et just sellist toodet on inimestel vaja?

Mitmed kreemid on valminud klientide vajaduste ning soovide järgi. Tootevalik peab olema mitmekesine, et oleks valikuvõimalus ja iga klient leiaks endale sobiva. Kuna kõik kreemid sisaldavad eeterlikke õlisid ja need mõjuvad ka aroomteraapiliselt, siis olen alati oma klientidele öelnud, et kreemi lõhn peab neile meeldima. Kuigi me ei pruugi endale seda teadvustada, siis tegelikult on lõhna mõju kasvõi meie meeleolule väga suur. Lõhn võib olla nii rahustav kui ka ärritav ... Kui ma alustasin ja tegin esimese näokreemi, siis alguses tundus kreem nahal liiga raske, et ei ole vist ikka hea. Tegelikult tuleb kreemi panna pigem vähem, sest toitvaid aineid on minu kreemides palju.

Mis on kõige parem tagasiside, mida siiani oled saanud?

Kui minu kreeme võrreldakse Dr. Haucshka või Weleda või Decléor'i kreemidega, siis on ikka väga meelitat küll. On tore, kui inimesed kirjutavad, et neile meeldib, mida ma teen ja soovivad mulle head. Samuti on mul hea meel, kui saan aidata lapsevanemaid, kelle lastel on sama probleem kui oli minu Robertil, ja nende pisikesed saavad leevendust. See teeb südame eriti soojaks. Alguses olin rõõmus iga uue ostja üle, kes minu kreemid avastas, aga üha enam väärtustan neid, kes teevad kordusoste. See tähendab, et inimesele sobib ja meeldib see, mida teen.

Millisena sa näed oma tulevikku?

Praegu on Rosee kreemide tegemine ja sellega seonduv minu põhitöö ja nii võiks ka jääda. Mulle väga meeldiks teha koostööd salongidega, kes võiksid kasutada erinevatel protseduuridel Rosee kreeme. Massaaž toitva ja niisutava kehakreemiga on hoopis teine kui lihtsalt õliga. Erinevaid unistusi seoses toodetega on mul veel. Loodetavasti suudan need ühel päeval ka teoks teha.

Ma ei välista, et ühel päeval on vajadus töötaja järele, kuid hetkel suudan ise hakkama saama. Iga kreemi väljatöötamiseks olen palju vaeva näinud, saanud katse ja eksituse meetodil parima tulemuse ja kui ma kellegi endale appi palkan, siis peab see olema inimene, keda võin täielikult usaldada.

EESTI LOOMINGU POOD

KALEVI 15, TARTU

T-R 10-17.30

L 11-16.00

Disainimaja

KÜLLIKE TUVIKENE: OLEN ELLUJÄÄJA!

USUTLES RAUL OREŠKIN, TARTU LOOMEMAJANDUSKESKUS

Ma ei mäleta enam täpset aastat, see jäi kuhugi keskkooli lõpuaastatesse, kui avastas in Tartus Pargi tänaval Tuvikese kunstipoe, millest sai hiljem paik, mida Tartus käies alati külastasin. Kuidas see kõik algas?

1990ndatel oli kooperatiivide aeg, see tähendas esimest lubatud eraettevõtluse vormi. Olin äsja lõpetanud ERKI moeeriala, kuhu olin läinud õppima Tartu Kunstikombinaadist ARS. Seal olin enne kõrghariduse omandamist nn silmusekunstnik (trikotaažikunstnik) tekstiiliosakonnas. Pärast lõpetamist sain töökoha autoritiraažikunstnikuna samas osakonnas, kuid mul puudusid tehnilised ja rahalised võimalused oma ideede elluviimiseks. ARS oli hakanud lagunema ja tekkis vajadus iseendale töökoht luua. Minu ateljee asus Pargi tn 4 keldris. Keldri teine pool seisis tühjal. Nii tekkiski mõte teha koos abikaasaga Lõuna-Eesti esimene erakunstipood, ettevõtmine, mis andis mulle võimaluse hiljem hakata oma päriseriala, moekunstiga tegelema. Olen inimitüübilt ellujääja, kes ei jää lootma teistele, vaid aitab keerulises olukorras ennast ise. Komisjonimüüki jõudis meile hulgaliselt eesti kunstiklassikasse kuuluvaid teoseid. Tavaline oli, et korraga olid müügil täiesti taskukohase hinnaga maalid sellistelt suurmeistritelt nagu Võerahansu, Vabbe, Kits, Vardi, Kongo ja Viiralt. Ma arvan, et just seetõttu oli see koht ka ootamatult populaarne.

Samal ajal käivitati kunstipoode ka mujale, näiteks Signe Kivi nukupood, Hilpharakas, oli veel teisigi. Need kõik kadusid. Mis on sinu tugevus, mis on aidanud?

Meil läheb galeriiga kolmas kümnend. Pärast keldripoe avamist oli suur soov kiiresti keldrist maa peale jõuda ja laieneda, avada galerii ka südalinna. Palusin mehel Poe tänava rendipinna oksjonil pakkuda igal juhul üle – ükskõik, mis summat. Mees küsis, kuidas me pärast hakkama saame. Mina vastasin, et küll siis välja mõtleme. Juba mõne kuu pärast kolisime Poe tänavale. Oksjoni tingimused olid päris karmid: pidime välja ostma kogu endise kotipoe kauba, võtma tööle seal varem töötanud viis inimest, poeruumi kahe kuu jooksul renoveerima ja lisaks maksuma kinni oksjonil pakutud hinna, mis tol hetkel oli miljon. Poole aasta pärast anti see hoone tagasi omanikule. Oli keerulisi ja vägagi keerulisi olukordi. Galerii andis elamiseks raha ja sellega sai unistustele lähemale jõutud. Tugevuseks, kui sa nii küsid, on järjekindlus ja tahtejõud. Ma ei jäta kord juba alustatud asju väga kergelt pooleli. Loomult olen õpihuviline ja alati uutele teadmistele avatud.

Kas loomine ja müümine segavad või äkki hoopis täiendavad teineteist?

Minu kui tarbekunstniku jaoks täiendavad need teineteist, sest ma teen ju tarbitavaid asju. Üheks väärtuse tõenduseks on inimeste huvi, mis viib ostumüügitehinguni. Ükski kunstnik ei taha elada tunnustuse ja oma kunstist saadava elatiseta. Olen loonud oma kunsti inimesteni viimiseks firma ja töötan selle heaks. Loomise peab ju keegi kinni maksuma, kui sa just pulgaga liivale ei joonista. Näen, milline on inimeste maitse. Aga samas ma ei painuta end nende soovide järgi, vaid olen aru saanud, et minu loominguga turg on kitsas. Ma ei püüagi oma töödega kõigile meeldida.

Kas loojana on midagi jäänud tegemata, kuna oled pidanud panustama ka oma äri edendamisse?

Pärast ateljee kolimist Antoniuse õue võtsin vastu otsuse tegeleda tulevikus pühendunult moega. Minu valikud ja panustamised on olnud vabatahtlikud. Moekunstnikuna olen oma loominguga esinenud näitustel ja moeetendustel. Igapäevatöö on olnud autoritööde valmistamine. Rõivasteks vajalikud kangad olen kujundanud ise, mis on andnud mulle tõuke ja võimaluse eksperimenteerida erinevates tehnikates. Kui tuli MOOI idee, mis ühendab minu tehnilised ja moedisainialased oskused ning kogemused, leidsin ka vahendid nende ideede teostamiseks. See kõik on olnud valikute küsimus ja valikud olen teinud ainult mina ise. Nüüdseks tegeleb galeriiga põhiliselt abikaasa.

Sinu uus kaubamärk MOOI on väga atraktiivne. Miks just MOOI?

Paljude disainerite kaubamärgiks on tema enda nimi. Minu kodanikunimi on pikk ja teiste keelte rääkijatele sageli raskesti hääldatav. MOOI tähendab hollandi keeles „kena“ või „kaunis“. Loodetavasti iseloomustab see ka minu loodud rõivaid ja aksessuaare. Meie naabreid arvestades pole väheoluline ka see, et sõnal MOOI on sarnasus soomekeelse sõnaga „moi“ (rõõmus tervitus heale sõbrale) ning venekeelse sõnaga „moi“ (tõlkes „minu“).

Sinu kollektsioon on moekalt värviline. Kas seda luues arvestasid moetrendidega või pigem usaldas oma vaistu?

Värvide osas ei arvesta ma kunagi valitsevaid trende. Need vahelduvad kiiresti ja igal hooajal on uued meelisvärvid. Minu loodud rõivad peavad aga vastu pidama mitmeid hooaegu ning ei lähtu lõikelt ega värvivalikult

hetketrendidest. Armastan meeletult värvide pillerkaart ja usaldan iseene vaistu.

Kellele see kaubamärk on suunatud? Kes on MOOI kandja?

MOOI kandja on teadlik moetarbija, kelle jaoks on oluline hea välja näha. Ta hindab toote kõrget kvaliteeti, naturaalseid materjale ja nende kehasõbralikkust, kannab ajale vastupidavat stiili. Olulisel kohal tema väärtushinnangutes on erilisus ja eristuvus.

Kas midagi on meestele ka tulemas?

Jah, mõtteid on palju, tuleb neid hakata teoks tegema.

Kas uue kollektsiooni või uue kaubamärgi loomisel mõtled juba algusest peale, kellele seda müüa, või on tegu pigem kunstilise eneseteostusega ning kliendi leidmine teisejärguline?

Minu jaoks on kindel reegel, et kui sinu loodud rõivast keegi ei vaja ja kanda ei taha, pole mõtet ületootmise all kannatavat maailma veelgi rohkem koormata. Samas, kui kaubamärgi tooteid disainib ainult üks autor, on loodu alati ka selle autori kunstiline eneseteostus, millel on talle iseloomulik käekiri. Kaubamärgi loomisel on tulevase tarbijaga arvestamine igal juhul vajalik, muidu on tegu surnult sündinud kaubamärgiga. Müümisele mõtlemine ei tähenda seda, et teeksin asju, mis mulle endale ei meeldi.

MOOI esimene kollektsioon on valmis ja täna siin Lehtis ka esmakordselt täies hiilguses lugejate ees. Kas on mõtteid juba järgmise kollektsiooni osas?

Järgmine kollektsioon valmib juuliks Saaremaa ooperipäevadeks ja sisaldab mõjutusi Mussorgski ooperist „Boriss Godunov“, mis seal esitlusele tuleb.

Oled sa MOOI puhul kõik algusest lõpuni ise teinud – kangastest teostuseni?

Toote disaini ja kangad loon kõik ise. See on üks MOOI tunnusjoontest, et minu „sõrmejalg“ on tootes sees. Õmblustöödeks olid mul kaasatud rätsep-konstruktorid ning karusnahatööd tegi koosner. Peab olema ratsionaalne, üksinda ei jõua mitte kuskile. Kindlasti võtan lisaks rätsepale tulevikus abilise, kes tegeleb tootesitluste ja -esindajate leidmisega. Muidu ei jõuagi disainiga tegeleda.

Idee kangast teostuseni on ju sinu? Teatav *haute couture* tasand on ju saavutatud?

Seda muidugi, nüüd ootavad kollektiooni lavalauad... On odavad ja kallid brändid – mina sellel karussellil ellu ei jää. Ma ei üritagi pilduda kogu maailma oma moodi täis. Olen suutnud oma väikse kitsa nišiga, mis on kogu Baltikumis katmata, üllatada kõiki külalisi, kes minu töid on näinud. Võib-olla pole karussellil mitteolemine äriiselt õige, aga ma ei tahagi olla selles suures rattas. Mõtlesin oma kaubamärgi juures ka korra, et äkki peaks kõik tooted signeerima nagu graafik signeerib iga oma tömmise.

Iga töö on kunstiteos?

Jah. Neid ei peagi palju saama, täpselt nii palju kui tahan ja jõuan.

Kas rahvusvahelisele turule minek oli sul algselt mõttes või oled sa teinud seda, mida oled tahtnud teha, ja see on järsku meeldinud kõikidele?

Ma olen kaua oma tootest mõelnud ja otsinud võimalusi ning vahendeid, kus ja kuidas välja tulla. See kõik lihtsalt kukkus hästi välja. MOOI vastuvõtt on olnud uskumatult positiivne: see on meeldinud eestlastele, lätlastele, inglastele, kreeklastele, ka Taiwani delegatsioonile. Ma ei ütle, et see oli suur juhus, eks siin olid ikka ka mingid kaalutlused. Ka väga originaalne töö võib nurka seisma jääda. See pole raha ega soov leida mingit turunišši, mis mind tegutsema pani. See on soov teha midagi toredat, originaalset ja sellist, mis kõigil silmad särama paneb. Endal ka! (Naerab.)

Kus võiks MOOI olla viie aasta pärast? Kus sina oled viie aasta pärast?

Eks vaatame. Arvan, et tiraaži ma väga suureks ei kasvata. Ruumide osas võiks ümberkorraldusi teha, väljapanek peaks olema esteetiliselt nauditav. Näiteks võib kanga valmistamise protsess rikkuda juba valmis töid, kui need on eksponeeritud töölaua kõrval nagu praegu. Ma väga loodan, et minu väikesed sammud väljapoole kujunevad edukaks.

Kas MOOI on viie aasta pärast rahvusvahelisel turul?

On vist küll. Natuke ikka. Sihtgrupp võiks poole ulatuses olla välismaine. Ma tunnen end ses suhtes küllaltki kindlalt, et mind ei ähvarda rahvusvahelisel turul miski.

Elame maailmas, kus ületootmine on muutunud normiks. Kas praegusel hetkel või tulevikus võib arvata, et tuleb taas au sissehea kunstniku, hea meistri, hea käsitöölise toode, mis peab aastakümneid vastu? Või oleme pöördumatult tarbimishulluses?

On inimesi, kes hoiavad ja kannavad kümme aastat sama ülikonda. On neid, kes vahetavad seda iga uue trendi saabudes. Valikute paljusus ongi just vahva, see on see, mis meie rõivastumise pilti rikastab. Täpselt samuti on vaja odavat, trendikat ja just selle hooaja värvidega riiet, kuid on vaja ka seda teist äärmust. Meil on see teine äärmus praegu turul katmata. See, et minu looming kuulub sellesse katmata osasse, pole olnud minu teadlik otsing, moekunstnikuna on võimalik aimata seda, mida vajatakse. Mind on leitud, tellijaskond on Tartus juba olemas. Minu arust ei olegi hea meistri kvaliteetne toode oma väärikat kohta turul kaotanud. Rasked ajad majanduses lihtsalt teevad oma korrekture. Alati leidub inimesi, kes mistahes hullusega kaasa lähevad.

Kas uued põlvkonnad väärtustavad kunstniku, käsitöölise, meistri toodangut? Kas üleilmastunud maailmas suudavad noored veel märgata meistri väärtust? Kas eesti rahvas jääb püsima?

Kindlasti jääb. Vaatan kasvõi oma peret. Mida kaugemal või kauem välismaal ollakse, seda enam seotakse oma tulevikku Eestiga. Kindlasti jääb eesti rahvas püsima. Igaüks, kes läheb kuskile mujale maailmas, võtab ju mingi osa meie vaimust kaasa. Äkki ta hoopis rikastab sealset kultuuri? Töötan külastajatele avatud kojast. Paljud sisseastujad on noored ja tihti on poisist-tüdrukust üks eestlane ja teine välismaalane. Minu hinnangul on üllatavalt palju neid, kes oskavad vääriliselt hinnata head käsitööoskust ja oma ala professionaale.

Kuidas loodusjõud sind inspireerivad või kuidas sa selle maailmaga suhestud?

See äraleierdatud ütlemine on tegelikult väga õige, et ei ole olemas halba ilma, vaid on halb riietus. Sügisvihmad ja –värvid... Need on fantastilised! Mul on vanade pallaslaste õpetusest Tartu kunstikooli ajast meeles ja silmis omamoodi maaliline maailmanägemine. Taban end tihti mõtlema, et kuidas nähtavat kujutada, mis on primaarne ja mis jääb tagaplaanile, kuidas jaotuvad soojad ja külmad toonid. Maaililisuse taotlusest ka see nunoviltimise mõte tuli ning praeguse kollektsiooni puhul oli samuti eesmärgiks põnev faktuur ja maalilisus. See jääbki mind ilmselt kogu elu saatma.

Tegelikult on päikeseline ilm ikkagi minu ilm. Igal aastaajal.

On see moekunstniku professionaalne kretinism, et hakkad ilma vaadates mõtlema riietuse peale?

Kindlasti. ERKI esimestel aastatel pidime suvepraktikal olles pildistama inimesi, kelle riietus oli stiililt silmatorkav. Sellisest mõtlemisest ei ole ma siiani päris lahti saanud. Mängin silmadega siiani sellist mängu: seisn kuskil tegevuseta ja ootan – mõnelt tädilt võtaks ära koti, paneks hoopis teise tädi kätte ja kohe parem! Või siis peakate... Ma ei kutsu sellist mõtet endas esile, see „kretinism“ on minu sees lihtsalt olemas.

Praegu on palju võimalusi juurde tulnud. Kui mõtled inimeste riietumisstiilile, siis kuidas sellesse suhtud? Kas nüüd, kui võimalusi on rohkem, on stiilid muutunud põnevamaks või vastupidi?

Ikka põnevamaks. Ainult vanuritest on kahju: näen palju „nöörijopesid“, fassongi, millel selja taga tilpnevad nõõrijupid. Nad on lihtsalt oma aja inimesed. Nõukogude ajal ju naeruvääristati seda, kui püüdsid olla erinev ja eristusid massist. Kui tulin Tartu kunstikooli, siis oli juba kõik lubatud. Õmblesin kogu kursuse poistele alt laienevaid pükse, lõikasime põnevaid soenguid – vabadus. (Naerab.) Puidu poisid omakorda aitasid meil puukingi teha. Stiilide rohkusesse suhtun ainult positiivselt. Mõtlen end vahel 15- või 20aastaseks ja vaatan poes pakutavaid tohutult põnevaid sukki, et millised paneksin suveõhtul kleidi juurde ja millised talvemantli juurde.

Mis sa arvad, kust on tulnud eestlase esteetiline maitsemeel?

Mõisatest? Mats käis mõisas ja nägi, kui kenasti elati. Sealt tekkis soov ise ka kena ja viks välja näha. Eesti naised on end alati jõudumööda sättinud, olenemata ajast ja võimalustest. Ja meie ilusatest rahvariistest? See ilu poole püüdlemine jääb põlvkondade viisi verre. Kuna meil vene ajal polnud asju saada, siis riietel oli suur väärtus. Pere kaltsukotist võisid saada lõpukleidi materjali, kõik kasutati ära. Inimesed olid loovad.

Sul on väga omapärane huumorimeel. Sinu kirju lugedes naeran tihti südamest. Oled sa mõelnud, et sind oleks võinud oodata näitlejakaarjäär?

Ei, mitte kunagi, kuigi deklameerimisvõistlustel olen kooli esindajana osalenud. Ma olin tegelikult natuke teistsugune laps küll. Kui teised õed olid korralikud, siis mina selline ullike-Küllike, kunstnik. Huumorimeel ikka aitab, eks see käib minuga kaasas. See meelestab positiivselt igasugustest olukordadest välja tulema ja aitab leida igast päevast rõõmu.

TIINA ANDRON:

MUL ON ÕNNE OLNUD,
SEST SAAN IGA PÄEV
TEGELEDA SELLEGA,
MIS MULLE MEELDIB

Tiina Andron on nahakunstnik, kes tegutseb igapäevaselt Antoniuse õue nahakojas. Tema argipäeva tegemistesse piilub RAUL OREŠKIN.

Sa ütlesid, et sul on täna nii kiire päev. Kuidas su päevad tavaliselt mööduvad? Kui palju sa luua saad ja kui palju kulub aega muule – organiseerimisele, administreerimisele, turundusele?

Olen igal hommikul hakkamist täis, et täna teen nii ja nii. Plaan on tavaliselt märkmikus alati olemas. Siis hakkab päev pihta ja see kulgeb osaliselt plaanitult ning osaliselt lookleb oma rada. Ma olen inimene, kelle järgi ei saa võib-olla kella õigeks panna, aga samas ma arvan, et inimesed saavad minu peale loota ja asjad saavad tehtud. Ma pean seda olulisemaks kui minutilist punktuaalsust. Päeva esimene pool kulubki rohkem sahmerdamisteks, teises pooles on juba rahulikum. Siis saab laua taga tööd ka teha. Minu jaoks on ikkagi õhtud kõige paremad. Kui teised lähevad töölt ära, siis on minu aeg, siis on rahu.

Kas sa oled rohkem öö- või hommikuinimene?

Minu ideaalpäev on selline, kus ma saan kell kümme ärgata ja kell kaks öösel magama minna. Kahjuks ma ei saa seda endale kogu aeg lubada, just seda hommikust aega, ööd venivad nagunii pikemaks.

Kuidas ja kus sa puhkad?

Puhkus pole minu jaoks kindlasti selline, et ma ei tee mitte midagi. Kui ma ei tee midagi, siis ma ei teegi kohe mitte midagi. Siis ma magan ja lebotan, süüa ja magan. See võib olla üks päev, sellest mulle piisab. Pigem olen Otepääl suvekodus. Seal ma loomulikult puhkan, aga samas teen ju ka midagi. Igaüks, kellel kuskil selline koht on, teab, mida ma mõtlen. Igal pühapäeval on „niuks!“, et ei taha ära tulla. Samas ma vahel tunnen, et mul oleks nagu mingi geenirike, et ma ei oska „ei“ öelda. Kui ma ise oleksin konkreetselt ja vähemaga rahul, siis oleks mu elu võib-olla lihtsam.

Aga see, et sa ei oska „ei“ öelda, kas see on sulle toonud ka põnevaid väljakutseid, mida sa muidu poleks võib-olla julgenud vastu võtta?

Jah. Tänu sellele olen saanud tuttavaks väga lähedate inimestega ja saanud huvitavaid väljakutseid. Vahepeal, kui olen ummikusse jooksnud, siis ma mõtlen, et kui oleks rohkem oskust „ei“ öelda, oleks elu lihtsam. Aga samas, olen nagu olen. Arvan, et ma pole ainus, kes nii tunneb.

Sinu töödes on alati olnud põnevaid materjalikasutusi ja disainilahendusi. Kust sa inspiratsiooni saad, jõudu ammutad või ideid leiad?

Inspiratsioon tekib, kui saad vahepeal oma igapäevarutiinist välja. Või kui sa tekitad selle ise. Rutiinist välja saamine on näiteks ka see, kui ma näen midagi väga-vega ägedat. Minu viimane periood on väga tugevalt inspireeritud

illusioonist, illusoorisusest ja optilise illusiooni teemast: kuidas see tekib, kuidas tekitatakse, mis silmale nähtav on, mis toimub. Kellele väike, kellele suur, kas vaatan ülalt alla või alt üles. Valesid vastuseid pole, on hetk, vaatenurk, fookus, oleneb, kes, millal ja millise nurga alt vaatab ja kuidas sellest aru saab. Üks asi on see, et ma võin seda kõike teada, aga teine asi, mis tegelikult juhtub. See võib kõik alata sellest, et ma vaatan *street-art* utoopiat, kuidas perspektiiviga luuakse illusioon ja saan inspiratsiooni alge. Kirjutasin illusiooni salamaailmast ka oma lõputöö.

Teine väga suur inspiratsiooniallikas on minu jaoks arhitektuur. Üks minu lemmik on Zaha Hadid. Selle naise töid vaadates saab igaüks aru, et mõtetel ei ole absoluutselt piire. Sama on ka asjadega – sa pead nägema midagi suuremat, midagi pöörast ja siis sa teed ise ka midagi natuke teistmoodi. See ongi oluline, et sa ei oleks stampides kinni. Sa ei saa olla kinni selles, et ma teen täna ilusa asja, sest sellisel juhul

ei tee sa mitte midagi. Isegi kui sa teed, siis kas see on lõpuks ka äge. See on iseküsimus.

Ilu standardid on ju inimestel erinevad.

No just! Jälle jõuame illusiooni juurde. Miks see teema mulle nii väga meeldib, ongi see filosoofia, et see, mis tundub ühe jaoks ilus, see ei pruugi seda olla teise jaoks. Me kõik mõistame seda maailma erinevalt.

Sa ütlesid, et tekitad inspiratsiooni ise. Väga paljud loomeinimesed ootavad, millal inspiratsioon neile tuleb. Kuidas sa seda ise tekitad? Kas sa lood mingit teatud atmosfääri enda ümber või mismoodi see välja näeb?

Kui ma pean midagi tegema, mida ma ei taha, siis võib inspiratsioon oodata viimase minutini, kuni enam ei ole kuhugi lükata. Kuskilt peab pihta hakkama. Või siis on nii, et hakkad mingit asja vaatama ja jõuad välja hoopis sinna, kuhu sa ei kujutanud ettegi, et sa võid jõuda.

Aga kas sa mõtled peas midagi valmis või hakkad tegema ja tehes tuleb?

Peas võib mingi alge olla, aga mul tuleb see vormitunnetus kõige paremini ikkagi siis, kui ma saan selle kirja panna. Näiteks nagu kirjanikul tuleb öösel mõte ja ta peab selle paberile panema. Nii on ka minul vaja tükki paberit. Või teinekord ma voldin selle mõtte. Teisele inimesele võib see naljakas tunduda, aga ma ei saa jätta enne, kui see on kirjas nii, nagu ma tahan. Võib juhtuda, et paberile pandud idee töötab kartongmaterjalist maketil, aga mitte minu soovitud materjaliga. Pean teadma, millist nahka teatud töö puhul kasutada ja kuidas materjal käitub.

Kui maalikunstnikul on lõvend ees, millest ta ei saa üle minna, siis kas sina saad sellest „raamist“ väljuda? Nahaga annab tõenäoliselt rohkem mängida kui lõvendiraamiga?

Maalis võib ka teha installatsiooni, kasutada erinevaid tehnikaid. Ka nahadisainis võid tuua teisi materjale juurde. Selles suhtes on praegu väga hea aeg, et kui kunagi olid head tavad või reeglid ees, siis nüüd ei ole.

Sinu asjad on sõna otseses mõttes mitmekihilised. Tekib teatud illusoorne suhe sinu töödega – peidust kargab midagi välja. Sulle meeldib osad asjad ära peita? Või kuidas sa ise seda tunnetad või tajud?

Võib-olla see tulebki sellest, et milline inimene sa ise oled. Kui ise soovid üllatada ja leida asjades ahaa-efekti, siis tahad selliseid asju ka ise luua. Täiuslik aksessuaar koosneb minu jaoks pisiasjadest – kõik on tähtis. Disaini juures on iga detail oluline. Näiteks kott on mõeldud millegi hoidmiseks või kandmiseks, aga ka see on minu jaoks ülitähtis, mis toote seespool on.

Kes on sinu jaoks ideaalne klient? Kas see, kes jätab sulle rohkem vabadust, või see, kes annab märksõnu?

Väga raske on teha, kui keegi ütleb: „Tee mulle midagi ägedat.“ See, mida mina teen ja mis kliendile meeldib, ei pruugi olla sama. Vahel on märksõnad abiks, vahel tahan olla neist vaba.

Kui tuleb keegi ja ütleb, et ma tahan sellist käekotti, kus kaks taskut, punast värvi, tõmbelukuga ja pika sangaga, siis kas see inspireerib sind?

Ma pean ära tunnetama, kas inimese tüpaažile sobiks vaba kujund või vormiga asi. Pean teadma tema riietust, lemmikvärve. Kui ma disainin kellelegi kotti, siis on täiesti tavaline, et ta tuleb oma kotitäie kingadega mu juurde. Ma pean nägema, mis talle meeldib ja mida ta kannab.

On sul välja kujunenud ka lemmikmaterjalid, lemmiktehnikad või lemmikesemed, mida sulle eriti meeldib teha?

Algusest peale on mind ikka aksessuaaride poole tõmmanud. Teen meelsasti ka kõiteid, aga tunnen ikkagi, et aksessuaarid on minu teema. Minu erilised lemmikud on kellarihmad, mida mulle meeldib tuunida nii endale kui ka teistele. Näiteks kui kell on väga hea, aga rihm on väsinud. Rihma tuunimisega saab kella kas rangemaks või vabamaks muuta.

Kas sa kannad hetkel enda tehtud kellarihma?

Jaa, see on enda tehtud rihm. Ma ei tea, mitu kella mul kodus on. Kui tekib tunne, siis jälle teen. Need, kes lasevad endale tuunida kellarihma, need on tavaliselt lahedad inimesed ka ja oskavad kella hinnata.

Tänapäeval on üldse lahe, kui keegi kella kannab.

Jah, ja mul on hea meel, et ma olen ennast niimoodi harjutanud, et ma ei vaatagi enam mobiililt kella. Kell on aksessuaar. Ma ei viitsi näiteks käevõru kanda. Kellarihm juba on selline, et ta jääb nagunii silma. Peale selle näitab ta aega.

Kui palju sa üldse enda asju kannad või meeldib sulle rohkem teiste loominguuga uhkeldada?

Vastavalt vajadusele. Sügisel saab kümme aastat nahakoja sünnist ja ausalt öeldes sai kunagi algselt siia tulnud selleks, et saaksin endale asju teha. Samas on praegu nii, et mul oli kevadeks mõeldud väga äge värviline kott. Materjalid ja idee – kõik on olemas, aga hetkel on veel teised tellimused ees. See on see kingsepa lugu. Ma eelistan kanda oma asju. Mõtlen mingi mudeli välja eeldusega, et ma hakkan seda ise kandma ja siis korrigeerin seda. Mul on mitu sellist kotimudelit, mille kohta on väga hea kliendile öelda, milliseks see muutub.

Nii palju kui ma sind tunnen, on mulle tundunud, et sa oled üsna julge katsetaja. Mis on kunstilises mõttes sinu kõige hullem tegu või milline on kõige kreisim klient?

Kõige kreisim klient, vähemalt alguses kindlasti oli, on see, kes suudab mind ehmatada.

Kas sind on suutnud keegi ehmatada?

Jaa, üks klient on suutnud ehmatada, kes tuli kotti tellima. Kuna järjekorrad on pikad, siis leppisime kokku, et võtame kuu aja pärast uuesti ühendust. Ta helistas mulle ühel laupäevahommikul ja ütles, et tema on see, kes tellis roheliste sangadega roheline koti. See võttis mind tummaks, sest mul polnud enda teada ühtegi rohelist asja käsil. Lõpuks selgus, et ta oli tellinud hoopis erkpunaste sangadega koti, aga ta ise ei mäletanud. Ma teen sellele inimesele juba kuuendat kotti ja meist on saanud sõbrad, aga see algus ei olnud kerge.

Mis on nahakunstniku jaoks professionaalne kretinism? Mida nahakunstnikud vaatavad?

Ikkagi teostust. Arhitekt vaatab ju ka, kuidas maja on tehtud. Vau-efekti saavutab asi minu jaoks siis, kui seal on midagi enamat. Kui ma näen leidlikku lahendust. Kui see on veel perfektselt teostatud, siis vaatan heas mõttes kadedusega.

Sul on Soomega üks suurem koostööprojekt käima läinud. Kas sa oled nõus ka sellest rääkima?

See on väga põnev projekt, mis tuli minu ellu väga ootamatult nagu ikka kõik head asjad. Kõik algas ühest telefonikõnest...

Kas see võis see koht olla, kus sa ei osanud „ei“ öelda?

Jah! Ma olin sel hetkel absoluutselt töösse uppumas. Aga see oli selline pakkumine, mis pani mind korraks kõrvu liigutama. Ühel noorel Soome disaineril oli mõte, et ta tahaks aksessuaaribrändi luua, aga tal ei olnud teadmisi ja oskusi. Nii me siis seda koos looma hakkasimegi ja praegu, pool aastat hiljem, oleme me nii kaugel, et hiljaaegu sõitsin Soome uue brändi Viona Blu avamisele. See on eksklusiivne aksessuaaribränd – pidulikud ridikülid ja ehted, mis on mõeldud eneseteadlikule naisterahvale, kes väärtustab aega ja ennast. Tegemist on kvaliteetse käsitööbrändiga, kus me

kasutame eksklusiivset kalanahka, mida toodetakse Eestis. Ma loodan, et seda brändi saadab edu, kuigi see on alles nii noor ja turundus sellega alles algab. Noor disainer Sirpa Kalliola soov on toodetega Euroopa turule minna ja kuna tiraaž ei ole tohutult suur, siis Eestis tuleb müügile võib-olla paaris kohas. Igal juhul on see minu jaoks väga huvitav ja lahe väljakutse.

Kas Eesti eneseteadlikud daamid, keda sa eespool nimetasid, saavad ka selle brändi tooteid osta?

Jah, sellel brändil on ka veebipood www.vionablu.com ja selle kaudu on võimalik kaupa tellida ning minuga võib ka sellel teemal ühendust võtta.

Kes ja kus sa oled kümne aasta pärast? Oled sa veel Tartus?

Ma tunnen, et ma olen Tartus. Ma olen Tartu fänn ja ka paljud tuttavad, kes elavad mujal Eesti linnades või üldse välismaal, et suuda ära imestada, kui armas, roheline ja sõbralik see linn on. Kui korraks ära käid ja tagasi tuled, saad väga hästi aru, miks sa siin tahad olla. Näen ennast kindlasti tartlasena edasi. Mulle on väga oluline, mis inimesed on mu ümber ja kindlasti poleks ma nendeta see, kes ma olen. Ma arvan, et ka kümne aasta pärast on see mulle väga oluline.

Aga sinu tooted? On üle maailma laiali? Või vähemalt Euroopas?

Mul ei ole selles suhtes suurejoonelisi ambitsioone, aga küllap see nii on, sest tellimustöödena on minu tooted ka täna üle maailma laiali. Ma võtan praegu ka seda projekti kui *fun'i*, vaatame, kuhu me jõuame. Mul on õnne olnud, sest ma saan iga päev tegeleda sellega, mis mulle meeldib. Ma olen sellest saanud luua elukutse. See ongi olnud minu unistus.

Foto: Gabriele Liivamägi

ANTONIUSE ÕUE UUS IMAGO

Antoniuse õu on avatud keskkond, kus liiguvad sajanditagustes kostüümides inimesed. Teevad oma tööd, ja teevad seda hästi – värvilised karusnahksed kasukad, sepised, kübarad, lapitekid – vali ainult. Kunstkäsitöö oma parimas vormis. Meistrite ajaloolised riided viitavad traditsioonile, selle pikkusele. Täna annavad need tänapäevase tulemi. Selline on Antoniuse õue kodade tegelik sisu. Kõigile, täna.

NB! Klikka julgelt, et jõuda kodade veebilehtedele!

Fotod: ANDRES KEIL, PIMIK

AJASTUKOSTÜÜMIKODA

RÕIVAS LÄBI SAJANDITE

LAPIKODA

RUUMITEKSTIILID, RÕIVAD, ÕPITOAD

DISAINIKODA

AUTORITEHNIKAS TARBEDISAIN, TRÜKITEKSTIILID, ÕPITOAD

MAITSEELAMUSE KODA

EESTI KÖÖK, KOHALIK TOORAIN, KOOSTEGEMISE RÕÕM

NAHAKODA

AUTORITÖÖD, ERITELLIMUSED, AKSESSUAARID, KÕITED, ÕPITOAD

NUKUKODA

KÄSITÖÖNUKUD, MÄNGULOOMAD, EHTED, TELLIMUSTÖÖD,
ERILISED KINGITUSED

KÖÖSNERIKODA

KARUSNAHAST TOODETE VALMISTAMINE

RÄTSEPAKODA

RÄTSEPATÖÖD, MASINTIKANDID, NÄPUTÖÖTOAD LASTELE

MAALIKODA

MAALIDE MÜÜK JA TELLIMINE, ÕPITOAD JA MAALILAAGRID

KÜBARAKODA

UNIKAALSED JA KVALITEETSED PEAKATTED

ANTONIUSE
ROHELINE POOD

OSTA, TELLI, ÕPI

PORTSELANIKODA

MAALITUD PORTSELAN, ÕPITOAD

VITRAAŽIKODA

VITRAAŽID SISEKUJUNDUSES, KIVIMOSAIIKID

SEPIKODA

MAAGILINE PAIK

MOEDISAINIKODA

DISAINITOOTED ORIGINAALMATERJALIDEST

KUNST, NAUDINGUD JA ELAMUSED ANTONIUSE SUVEÕUES

LILIAN LUKKA, TARTU LOOMEMAJANDUSKESKUS

Tartu ajaloolises linnasüdames, Jaani kultuurikvartalis asub Antoniuse õu. Siin armastatakse ja luuakse kunsti ning siin töötavad oma ala meistrid, kelle looming annab Antoniuse õuele tema tõelise tähenduse. Antoniuse meistriskodades tehakse iga päev ainulaadset kunsti, milles peegeldub nii gildi ajalugu ja filosoofia kui ka meistrite armastus oma töö vastu. Kolme ajaloolist hoonet, kus tehakse hingega asju ja tegusid, ühendab hubane hoov.

Suvisel ajal on selles kesklinnas asuvas, kuid linlikust saginast eemal asuvas paigas avatud Antoniuse suveõu. See on armas ja kodune koht, kus saab juua tassikese kohvi või sirvida võrkkiiiges lesides raamatuid ja ajakirju, mis on siia väliraamatukokku kogutud tartlaste lahke abiga. Seda suveõue sisustades ei unustatud ei töönarkomaane, kes saavad WiFit kasutades siinsamas varikatuse all tööasju ajada, ei lapsi, kel võimalus energiat välja elada väikesel karussellil keereldes või kivikastis mängides, ega ka linnavurlesid, kel hea võimalus uurida, kuidas aiamaalapi puududes kasvatada nii maitsvaid kui ka õitsvaid taimi hoopis lillekastides.

Suvehooajaks avas tervislike ja eestimaiste toitudega suvekohviku juba pea aasta jagu tartlasi toidukunstiga hullutanud maitseelamuse koda. Uksed tegi lahti ka Antoniuse Roheline pood oma kvaliteetse käsitöö- ja kunstikaubaga.

Suveõu ei ole siiski ainult vaikne linnakärast eemal asuv paigake, kus hea mediteerida või kohvitassi kõrval enesesse süüvida. See on vahel ka hoopis midagi muud. Eriti neljapäevaõhtuti, kui sumedates suveõhtutes musitseerivad parimad muusikud tuues kuulajateni nii kargeid eestimaiseid helisid kui ka kirglikke eksootilisi rütme.

Antoniuse suveõu pakib oma võrkkiiigid, piknikutekid ja raamatud kokku alles siis, kui soojadest ja lühikestest suveöödest on saanud need palju pikemad ja kargemad.

www.Antoniuse.ee

Antoniuse Suveõu

ALATES 21. JUUNIST
IGAL NELJAPÄEVAÕHTUL
MÕNUS MUUSIKA

Muusikasuveõu

21. JUUNI KELL 20 - VALGETE ÖÖDE DŽÄSS. TRIINU TAUL NING DŽÄSSIKUNINGAD LEMBIT SAARSALU JA OLAV EHALA
28. JUUNI KELL 20 - BEAUTIFUL LOVE SONGS. DAVE BENTON & BAND
5. JUULI KELL 20 - KIRGLIKUD RÜTMID ROHENEEMESAARTELT. PIRJO LEVANDI JA ANSAMBEL CABO CABO
12. JUULI KELL 20 - LIHTSAD ASJAD. LAURA PÖLDVERE JA RAIVO TAFENAU BAND
19. JUULI KELL 20 - SUUR KREEKA PIDU SIRTAKI JA ANSAMBLIGA ZORBAS
26. JUULI KELL 20 - TUULEVAIKSEL ÖÖL. LIISI KOIKSON JA SÕBRAD
2. AUGUST KELL 20 - FLAMENKO JA HISPAANIA LAULUD. CLAUDIA ŠEVTŠENKO, JANNE ŠEVTŠENKO JA TARMO EESPERE
9. AUGUST KELL 20 - KOHTUMINE RAIMOND VALGREGA. RAIN SIMMUL JA JAAN SÕÖT
16. AUGUST KELL 20 - VÄIKE ÖÖMUUSIKA. KEELPILLIKVARTETT CREDO
23. AUGUST KELL 20 - MEESTE LAULUD. RIHO SIBUL JA BONZO

PILETID (8 EUROT) PILETIMAAILMAST JA PILETILEVIST / KOHAPEAL TUND ENNE ALGUST (10 EUROT) / MUUSIKASUVE PASS (70 EUROT) / EELKOOLIEALISTELE ON KONTSERDID TASUTA / VIHMA KORRAL TOIMUVAD KONTSERDID TEATRI KODUS (LUTSU TN 2)

INFO TEL 737 7537 / WWW.FACEBOOK.COM/MUUSIKASUVI

HELINA RÄÄK: TÄHTIS ON JÄTKATA SEDA, MIS ON OLULINE

LIINA RAUS
KUNSTILAENUTUS

HELINA RÄÄK (sündinud 1985. aastal Pärnus) on noor Eesti kunstnik, kes alustas oma kunstnikuteed võõrsil ning kes elab ja tegutseb hetkel Pariisis. Kui umbes aasta tagasi Pariisis käisin, panin tema nime tähele Rivoli tänaval asuvas avatud kunstiresidentsis 59 RIVOLI, kust ta oli just lahkunud. Uurisin Helina kohta lähemalt ja tema looming avaldas mulle muljet. Kohtusime möödunud aasta augustis Tartu Loomemajanduskeskuses, et rääkida Helina kunstist ja tema kunstnikuelust Pariisis. Loodan väga, et saame Helina loomingut peagi näha ka Eestis.

Kuidas sinust kunstnik sai?

Ma olen väikesest saati, nii kaua, kui ma ennast mäletan, alati midagi teinud, joonistanud. Pisikesena olin tihti haiglas uuringutel ja polnud muud teha. Ema tõi muudkui paberit ja pliitaseid ja ma joonistasin kogu aeg. Kooli ajal oli mul selline tunne, et see ei ole amet. Ma ei mõelnud kunagi, et ma läheksin seda õppima. Tulin tegelikult hoopis Tartusse ämmaemandaks õppima. Tegin seda kaks aastat, aga... See oli väga tore, aga see polnud minu jaoks. Siis reisisin vabatahtlikuna ringi, püüdsin iseennast leida. Ma avastasin, et ei saa joosta ära selle eest, kes sa oled. Siis hakkasingi kunstnikuks.

Sa oled Küprosel kunsti õppinud?

Otsisin kooli, panin lihtsalt Google'isse "kõige parem kunstikool maailmas" ja siis tuli see ette. (Naerab.) Ma mõtlesin, et väga tore, soe, mere ääres... See ei maksnud ka nii palju, ma olin suuteline seda maksma, mis nad küsisid.

Kuidas sa sattusid Pariisi ja Rivoli tänava kunstnike residentsi?

Sain kokku ühe prantsuse poisiga ja ma lihtsalt jälitasin teda. (Lõbusalt.) Sattusin Rivoli tänavale, kui seal oli parasjagu eestlaste näitus. Siis ma ei osanud veel ka prantsuse keelt. Saatsin neile sooviavalduse ja järgmisel päeval nad ütlesid, et tule.

Sa ei olnud seal väga pikalt?

Olin seitse kuud. Tegelikult saab olla vaid kuus kuud, aga nad pikendasid seda ühe kuu. 20 kunstnikku on seal kogu aeg ja kümme on selliseid, kes vahetuvad, et see õhkkond seal liiguks. Need olid minu jaoks väga toredad seitse kuud. Arvan, et see on üldse parim asi, mis juhtuda saab, kui sa oled võõras linnas, kus sa kedagi ei tunne ja keelt ei räägi. Leidsin enda ümber need inimesed, kes mind kohe mõistsid, mis ma teen ja teha tahan.

Mis sind kunstnikuna inspireerib, mida sa väljendada tahad?

Kunst on minu jaoks suhtlemisviis. Need asjad, mis sees keevad, ma teen need materiaalseks. Üldiselt ma arvan, et need asjad, mis sees

keevad, on universaalsed. Mõtted ja tunded, mis meil igaühel on. Mind inspireerib isiklik elu ja see, mis minu ümber toimub.

Kust tuleb impulss kunsti loomiseks?

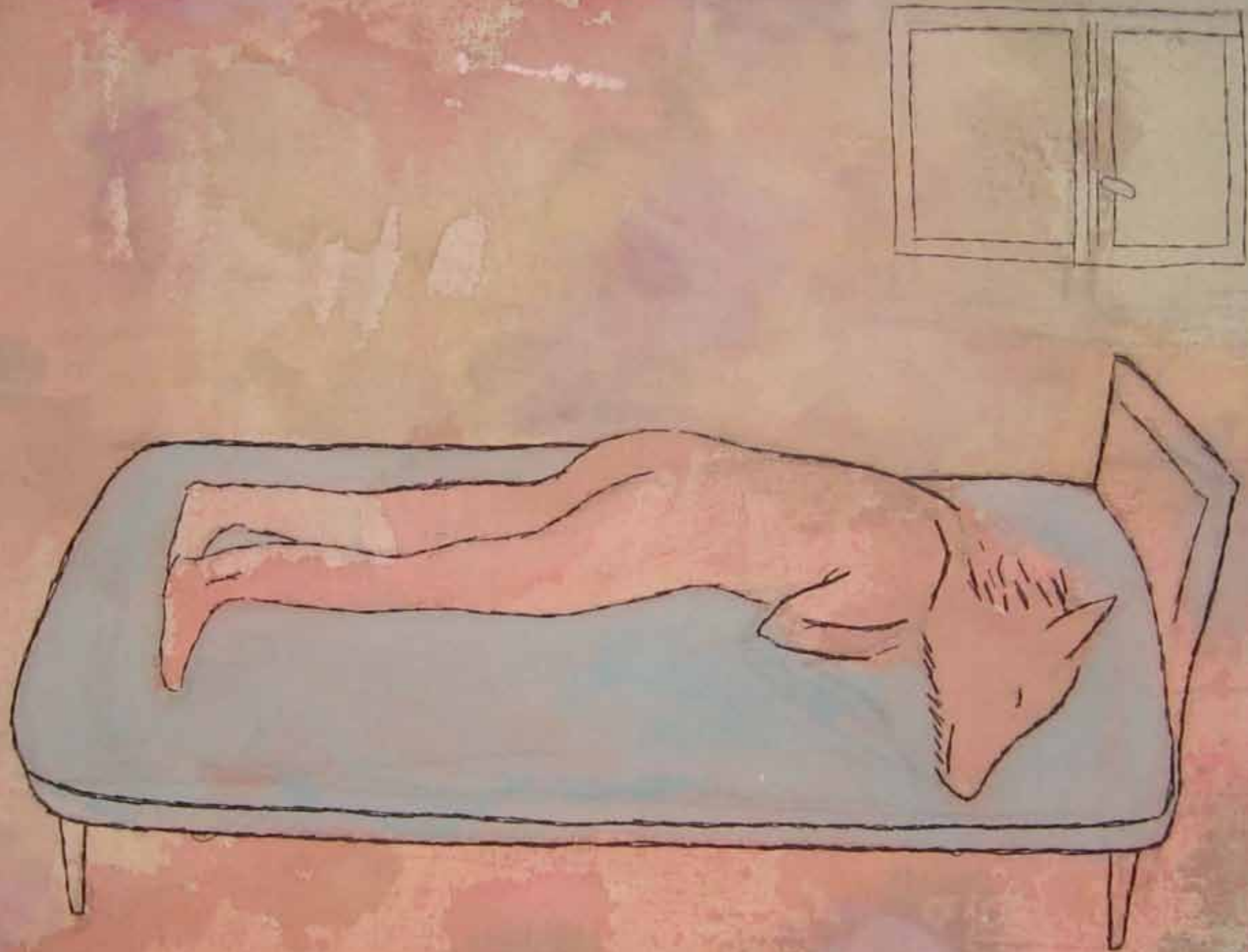
Kõik head asjad, millega ma ka ise rahul olen, saavad alguse mingisugusest tundest, mis mind häirib, millest ma püüan aru saada. Kui ma näiteks tunnen ennast väga üksikuna, siis saan kasutada seda negatiivset, et luua midagi positiivset.

Sa töötad oma loomingus väga palju tekstiiliga?

See algas Küprosel, kui ma olin koolis. Mul oli raha ainult selleks, et maksta ära kooli õppemaks, kuid mul ei olnud raha, et osta asju. Siis hakkasin korjama, mida ma leidsin. Leidsin teiste vanu lõuenditest järelejäänud tükke. Hakkasin neid kokku õmblema, et teha endale lõuend, ja see töötas väga hästi. Hetkel ei osta ma põhimõtteliselt mitte ühtegi materjali, niiti ostsin, aga inimesed toovad mulle vanu riideid, tekke ja voodilinu. Ma õmblen hästi palju. See on ka osa kontseptsioonist – tehnika või protsess ja midagi, mis on vahel ka Eesti teema. Kui me väikesed olime, siis ema õmbles kogu aeg igasuguseid asju, sest vene ajal ei olnud mitte midagi saada. Tahan seda elus hoida. Mitte ainult oskust, sest õmblemine ei ole ainult oskus, see on midagi rohkemat. See on aeglane. Kogu aeg lähevad kõik asjad järjest kiiremaks. Maalimine tundus väga kiire võrreldes õmblemisega. Selles protsessis on midagi maagilist. See näeb ka välja rohkem nagu skulptuur.

Millised teemad sulle praegu olulised on?

Viimati oli uneteema, uurisin hetke enne magamajäämist. Väga palju töötan ka sellise tubase teemaga nagu inimese sisekeskkonna seos väliskeskkonnaga. Just tubased asjad ja see, kuidas ilma meieta need asjad justki sümboliseerivad ka meid. Toateema, linnuteema natuke... Samas teen kogu aeg ka asju, mida ma kunagi varem teinud pole. Mulle meeldib katsetada. Lapitekiteema on mulle ka väga hingelähedane. See, et paneme kokku erinevad tükid... Mulle tundub, eriti välismaal olles, et see on sama asi, et pean kogu aeg

enda sees panema kokku erinevaid tükke, mis ei sobi tihti – kultuurid, keeled... See lapitekk on minu jaoks justkui elu sümbol. Mulle meeldib see mõte tekstist, see on sihuke õhuke asi, aga pakub nii palju kaitset ja turvatunnet. Väga eriline on see teki all olemise hetk.

Kui oluline on sulle kunstnikuna eesti päritolu? Kas see annab sulle mingi eelise või erilisuse?

See on väga oluline. Kuna ma hetkel töotan välismaal, siis just nimelt praegu hoian ma eesti mõjutusi ja eesti päritolu elus ning kasutan seda palju. Ma arvan, et see on eelis, sest see, mis kokku tuleb – läänemaailma hilisemad kogemused ja üleskasvamine Ida-Euroopas –, on väga hea pind, et midagi huvitavat luua.

Mis või kes on sind kõige rohkem kunstis mõjutanud?

Kõige rohkem on mind mõjutanud lapsepõlv ja need lood, mida ma väiksenä kuulsin. Muidugi kogu elu mõjutab. Väga palju mõjutavad ka värvid: taeva värvid, päikeseloojangu värvid. Sellised abstraktsed asjad mõjutavad mind võib-olla kõige rohkem.

Kes on su lemmikunstnikud?

Käisin kunagi vaatamas üht näitust Pärnus – Lylia Meistri 1001 tikitud patja. Kunstnik oli kolme aasta jooksul teinud iga päev pisikesed padjad ja see oli installatsioonina üles pandud. See mõjus mulle tugevalt. Aga hetkel Pariisis inspireerivad mind väga mitme jaapani tüdruku tööd. Meil on mingi ühine joon. Mulle meeldib väga, kui kunst ületab kõik need piirid. Kui need tüdrukud tulevad Jaapanist ja mina Eestist ning me saame kokku Pariisis ja meil on ühiseid jooni ja teemasid.

Kuidas kunstielu Pariisis toimib?

See on ikka väga juhuslik. Inimeste ja tutvuste kaudu. Esimese näituse korraldasin nii, et kodu lähedal on üks baar, kus ma tihti käisin, ja inimesed pakkusid välja, et ma võiksin seal näituse teha. Teine näitus oli Rivolis meie korruse peal. Kõik järgnevad ja eelolevad projektid on tulnud samamoodi juhuslikult.

Kunstiturg Pariisis?

See on seal eluliselt vajalik, see on väga normaalne, enesest-mõistetav. Kogu aeg on inimesi, kes on väga huvitatud, käiakse vaatamas. Väga palju on toetust.

Kas kunsti ostetakse? Kas sul on võimalik vaid kunsti tegemisega ära elada?

Vahel elab kunstist ära, vahel mitte, ja siis peab ikka mingit muud tööd ka tegema. Olen lapsi hoidnud ja muid selliseid asju teinud.

Kas teised tööd ja kunsti tegemine täiendavad üksteist?

Ma arvan, et iga kogemus täiendab. Kui mul on kunsti jaoks päevas aega kõige rohkem, siis on väga hästi. Tean, et see ei jää niiviisi kestma. Kunst on minu jaoks vahend elu uurimiseks, see on protsess, mis võtab aega kogu elu. Hetkel olen väga noor inimene ja seega ka väga alguses oma uurimisega. Tööd hoiavad kontakti teistsuguse elu ja teistsuguse maailmaga.

Mida sa ütleksid noortele Eesti kunstnikele ja kunstihuvilistele?

Ma arvan, et kõige parem asi, mis ka mulle on öeldud, on jätkamine. Ükskõik, mis on ümber, ükskõik, mis situatsioonis ma olen, ükskõik, kuidas ma tunnen. Kõige olulisem on jätkata seda, mis sulle oluline on. Väga kergelt tuleb tunne, et jätkamine pole vajalik. Või enda seest küsimus, et milleks. Eriti oluline on see Eestis. Tihti tekib tunne, et see ei ole oluline, aga tegelikult on. Sellest, et kunst on oluline, saan ma ise aru siis, kui ma käin kunstinäitusel ja saan mingi mõjutuse, mingi tunne hakkab sees keerama, tekib vaimustus, inspiratsioon. Siis ma saan alati aru, et ohoh, sellepärast ongi seda vaja. Sellepärast ma pean ise näitama ka oma asju, et äkki keegi tuleb ja saab sama tunde.

HELINA LEMMIKUD

VÄRV

VALGE ERINEVAD VARJUNDID

RAAMAT

JUST LÕPETASIN SUURE VAIMUSTUSEGA HARUKI
MURAKAMI "KAFKA ON THE SHORE"

FILM

FELLINI "LA STRADA" JA "LE NOTTE DI CABIRIA"

TOIT

EMA VÕI MEMME PRAETUD VÄRSKED RÄIMED

SPORDIALA

TANTS JA TRALL ÖÖ LÄBI

MUUSIKA

PATTI SMITH "WE THREE"

KOOS ON MÕISTLIK. KOOS ON VAHVAM

TERJE ONG, TAJURUUM

Mõtteid kogukonna töötoast „Loovad Tööriistad“, mis toimus 17.–19. mail 2012 Tartus

Talgupäev „Teeme ära!“ tõi sellel aastal kokku pea 32 000 inimest ehk 2,3 protsenti Eesti elanikkonnast ning ühiselt võeti ette 1241 talgutööd¹. Ühe paigana paljudest oli ka Tartu Loomemajanduskeskuse pargis võimalik 5. mail näha askeldavaid kätepaare, kes riisusid lehti ja korjasid kokku oksarisu, et aktiivne väliüritustehooaeg võiks kenasti alata. See on üks näide paljudest, et kodanikualgatusele ning isetegemisele on suur jõud – ühiselt kokku tulles on koos võimalik midagi kasulikku ära teha. Mis on aga need töövahendid, mida kogukondadel ja erinevatel inimgruppidel on vaja, et nad saaksid ühiselt tegutseda, otsuseid vastu võtta, omavahel suhelda ning mõtteid vahetada? Kuidas omaalgatust tõhustada ning millised on olnud senised kogemused ja võimalused? Kõige selle üle arutleti kolmel päeval maikuises Tartus loomeinimestele mõeldud kogukonna töötoas „Loovad tööriistad“. Töötuba sai teoks tänu Eesti-Läti koostööprojektile, mis keskendub ühe teemana paljudest just sellele, kuidas kohalikud kunstnikud saavad aktiivsemalt sekkuda kodukoha arengusse.

Töötuba võttis vaatluse alla Tartu kaks omanäolist loomekogukondade kohtumispäeva: Tartu Loomemajanduskeskuse ja Antoniuse õue. Kahe päeva jooksul meisterdati välimööblit, et luua paremaid võimalusi inimestevaheliseks suhtlemiseks ja väliruumi kasutamiseks. Huvilised said loenguid kuulama tulla.

¹ „Täpsustatud andmetel peeti talgupäeval üle Eesti 1241 talgut, osales ligi 32 000 talgulist“. Talgupäeva uudised, 24. mai 2012. www.teemeara.ee.

VÕÖRAS versus OMA

Projekti formaat nägi ette, et osalejaid on nii Eestist kui ka Lätist, naabreid viis ja ülejäänud kohalikud. Ajastus sattus olema just sellisel kevadisel perioodil, mil tudengid on eksamihulluses ja projektide tähtajad koputavad uksele ning töötajatel on käed-jalad tööd täis. Seega ei õnnestunud töötuppa meelitada niivõrd inimesi kogukondade endi seast kui pigem mujalt, mis oli korraldajatele, kes ise on nende kogukondade liikmed, põnevaks väljakutseks. Peab kiitma osalejaid, kes tulise kirega vanadest euroalustest nii vertikaalseid kui ka horisontaalseid lillekonteinereid meisterdasid, hoolega karusselli pintseldasid, raamaturiigi jaoks laudu välja saagisid. Igaüks leidis endale tegevuse ning kasvas sellega kokku – ise tehtu sai kalliks. Eelnevas peitub ka üks kogukondliku tegevuse tugevusi: kui sa oled millessegi juba nii palju vaeva ja energiat pannud, siis sa võtad selle omaks ning hoiad hoolega. Ruum ja asjad selle sees ei ole kellegi kauge looming, vaid käegakatsutavalt sinu! Töötoa käigus hoole ja loovusega valminud välimööbel on nüüd loomemajanduskeskuse ning Antoniuse õue kasutuses. Jääb üle vaid loota, et need hingega tehtud asjad kohanevad ja saavad omaks, et esimene võõristusperiood on ehk praeguseks juba läbitud ning esimene kontakt loodud.

MENTAALSED JA MATERIAALSED ABIVAHENDID

Kolme päeva jooksul sai töötoas kuulata mitmeid põnevaid loenguid ja diskussioone. Inimesed ei olnud kokku tulnud vaid selleks, et „ära teha“, arutleti ka koostegemise võimaluste ning väljenduste üle. Marten Kaevats Uue Maailma Seltsist tutvustas uut põnevat tarkvara nimega Community Tools, mis aitab kogukondade ühist infovälja paremini hallata. Tegemist on tasuta tarkvaraga, mis on mõeldud kogukonna juhtimiseks ja suhtluse korraldamiseks. Iga kogukond, olgu see kudumisklubi või linnaosaselts, võib luua veebilehe ning hakata seda kasutama vastavalt oma huvidele: seadistada ümber infovälju ning teha seda ise ilma eriliste infotehnoloogia-alaste teadmiste ning välise abita. Community Tools annab inimestele sõltumatuse tegutseda. Hoog midagi ära teha, võib raugeda kiiresti, kui teele satuvad esimesed takistused – näiteks takerdumine bürokraatiamasinasse või vajadus palgata kalleid spetsialiste. Arvuti ja internet on aga niivõrd kättesaadavad ja igapäevased vahendid kõigile, et nende kahe olemasolul on hõlpsalt võimalik Community Toolsi abil suhtlussüsteem üles seada ning kogukondlikult tegutsema hakata.

Sama tähtsad kui välised tehnoloogilised ja materiaalsed abivahendid, on ka kogukonnaliikmete teadmised ja oskused, mida saab hankida väljaspool kogukonda või hoopis selle seest. MTÜ Tartu Maheaia liikmed² kasvatavad enda tarbeks söögipoolist igaühele välja mõõdetud maalapil Hiinalinnas. Selleks et kõik harijad saaksid järgida põhikirjas ette nähtud maheaiaandusprintsipi ning sõnum jõuaks ka kaugemale, korraldab MTÜ harivaid loenguid.

Kogukondadel on kahtlemata suur jõud suunata ning valida neid oskusi ja veendumisi, mida tahetakse edasi anda. Ka töötuba „Loovad tööriistad“ tõi esile just need teemad, mis neid kogukondi puudutavad. Kristjan Indus demonstreeris oma loengus, kuivõrd lihtsatest vahenditest on võimalik taaskasutada midagi praktilist ja nägusat luua. Kui pole palju raha, tuleb mõelda nutikalt. Seda

üritasime teha meigi, kui vanadest euroalustest hoopis lillekonteinerid ehtasime.

Isetegemise mõtte edasiarendusena käsitlesime ka isemajandamise temaatikat – täpsemalt linnas toidukasvatamist. Terje Ong TajuRuumist rääkis linnas söögikasvatamise teemast üldisemalt, kasutades kaasaegset lähenemist nimega toiduurbanism, mis ei keskendu vaid söögikasvatamise traditsioonilisele eesmärgile saada toitu, vaid rõhutab ka muid aspekte, mis linnalistes tingimustes on ehk sama tähtsad: ökoloogiline eluviis, jätkusuutlikkus, kultuuritraditsioonid, sotsiaalsed küsimused, puhkeaja mitmekesistamine, haridus ja haritus jne. Lisaks söögikasvatamise kaasaegsele taustale linnas, sukeldusime ka toidukasvatamise praktilisse maailma. Riina Aavik rääkis praktilise aianduse põhitõdedest ning sellest, mida võiks üks linnaaednik teada ja jälgida, et pere toidulauale värsket lisa kasvatada.

PROTSESSIS PEITUB VÖLU

Kolm sisukat päeva möödusid linnutiivul. Kerkis esile rohkem küsimusi ja uus mõtteid kui saabus selgust. Akutrelliga auke puurides, naelu tagudes või taimi istutades mõtles igaüks just nende teemade peale, mis teda olid puudutanud. Karlova päevade laadamelus sai veel viimased taimed mulda pandud ja ühine lõunasöök söödud. Kui järg jõudis kastmiseni, oli enamik osalejaid juba kadunud. Suur töö oli tehtud ning kuumas kevadilmas läks meelest küsida: „Mida töötuba sulle andis?“ Samas polegi see ehk oluline. Täna on tekkinud mõtted ja saadud teadmised juba ammu edasi arenenud ning teenivad loodetevasti uusi kogukondi ning sünnitavad värsked loovad ideid.

Töötuba „Loovad tööriistad“ korraldas loominguline koostöö TajuRuum koostöös Tartu Loomemajanduskeskusega ning projekti rahastati Eesti-Läti programmist. Täname kõiki, kes kaasa mõtlesid ning osalesid nii töötoas kui ka selle sünniprotsessis!

² <http://tootsipeenar.wordpress.com>

Foto: Raul Oreškin

Foto: Liina Einla

Foto: Kerli Irbo

Foto: Liina Einla

Foto: Liina Einla

Foto: Terje Ong

Tee ise lebola!

VAJA LÄHEB:

1. KAhte EUROALUST – saab ikka kuskilt, kui hoolega otsida
2. VÄHEMALT 20 LAIA PEAGA PIKEMAT KRUVI JA KRUVIKEERAJAT – saab sõbralt või ehituspoest
3. NELJA KONTEINERIRATAST (ÜKS PIDURIGA) – saab ehituspoest
4. PIISAVALT VAKSTURIIET (U 1,5 X 2 M) – saab kangapoest
5. KLAMBREID JA KLAMBRIPÜSTOLIT – saab sõbralt või ehituspoest
6. NATUKE MÕISTUST, TÖÖRIISTU HOIDA SUUTVAID KÄSI JA PEALEHAKKAMIST

RETSEPTID

Jätkame traditsiooni ning retsepte jagab loomemajanduskeskuses tegutsev kohvik Spargel ning Antoniuse õue gurmeeüritusi korraldav Maitseelamuse koda.

GRILLITUD MAKSS

KOHVIK SPARGEL

Vali meelepärane maks.

Lõika 25–30grammised kuubikud, jahvata peale värsket meresoola ja musta pipart ning keera toorsuitsupeekonisse.

Küpseta sütel mõlemalt poolt minut kuni poolteist (maks ei taha üle küpseda!).

Serveeri koos hea seltskonna ja veiniga.

MÖNUSAT SUVE!

KOOSTISAINED:

Vabal valikul:
maks
toorsuitsu peekon
sool
pipar

PAVLOVA AHJUS KÜPSETATUD RABARBERIGA

MAITSEELAMUSE KODA

PÕHI

4 munavalget
250 g peensuhkrut
1 tl vanillsuhkrut
2 tl maisitärklis
1 tl valge veini äädikat

KREEM

3 dl vahukoort
2–3 sl suhkrut
1 tl vanillsuhkrut
300 g kohupiima

KATE

4–5 keskmist rabarberivart
2–3 kuhjaga sl pruuni suhkrut
4–5 tilka apelsiniessentsi
või 0,5 apelsini koor
mõned piparmündilehed
rõstitud mandlilaaste

Viiluta rabarber ja tõsta ahjuvormi, raputa peale suhkrut ja riivitud apelsinikoort või tilguta mõned tilgad apelsiniessentsi. Küpseta rabarberitükke 15–20 minutit 200 kraadi juures, vahepeal kord või paar läbi segades. Jäta jahtuma.

Vahusta munavalged üsna tugevaks vahuks, lisa edasi mikserdades järk-järgult suhkur ja vanillsuhkur, kuni vaht muutub tugevaks ja läikivaks. Sõelu peale tärkliis ja vala juurde äädikas ning sega suure spaatliga ettevaatlikult läbi. Kalla plaadile asetatud ja võiga määritud küpsetuspaberile ning lükka spaatli või lusika abil soovitud suuruseni (mitte panni äärteni, sest põhi paisub küpsetamisel), soovi korral võid teha hoopis väikesed portsjon-pavlovad. Pane ahi 160 kraadi juurde sooja.

Kohe pärast plaadi ahju lükkamist alanda kuumus 130 kraadini ja küpseta 1 tund. Seejärel alanda kuumus 100 kraadile ja küpseta veel 1 tund (väikeste pavlovate puhul piisab kokku 1,5 tunnist). Seejärel lase veidi avatud uksega ahjus täielikult maha jahtuda.

Kreemiks vahusta koor suhkrutega ja mikserda juurde kohupiim. Tõsta kreem jahtunud põhja(de)le ja kaunistada rabarberitükkidega. Rebi peale ka mõned piparmündilehed ja puista peale rõstitud mandlilaaste. Soovi korral võid peale nirstada veidi vahtrasiirupit või mõnda meelepärast marjasiirupit.

REISISIHT – SIBULATEE

LIIS PÄRTELPOEG, **MTÜ SIBULATEE**

Sibulatee nimi seob Vara-Alatskivi-Kallaste-Varnja-Kolkja piirkonna 24 ettevõtjat, kelle seas on nii majutus-toitlustusteenuse või aktiivse tegevuse pakkujaid, muuseume kui ka vaatamisväärsusi. Seega on uudistamist ja ise tegemist siin õige palju.

Sibulatee on ideaalsel kaugusel Tartust: selle südame Alatskivini on 40 kilomeetrit. Sibulateele võiks ette võtta päevase väljasõidu ülikoolilinnast või kombineerida selle külastamise tagasisõiduga Põhja-Eestisse. Parim oleks siin lausa mitu päeva seigelda ja kohalikku eluolu avastada.

Peipsi ääres elab sõbralikult koos mitu erinevat rahvast, mistõttu saab siin kuulda huvitavat eesti-vene segakeelt. Sibulatee liikmed

on ka soomlanna Marja Korpimäki, kes peab Rannal kodumajutust ja Alatskivil restorani Apollo Belvedere, samuti hollandlane Hans Koster, kes võõrustab külalisi Nina kordonis.

Sibulateel saab külaline ülevaate kolmest kultuurist:

Vene vanausulised. Vanad traditsioonid on Peipsi kallastel elavatel vanausulistel endiselt au sees. Varnja, Kasepää, Kolkja – kõik kolm on eriilmelised ridakülad, kus seigeldes tasub üles otsida muuseumid, palvelad ja kalmistud. Samuti ei pea kahetsema, kui siit kaasa osta kala, sibulat ja teisi aiasaaduseid.

Baltisaksa mõisakultuur, mida esindab väärikas Alatskivi mõis. Eeskätt tuntakse seda uhke lossi järgi, kuid ka mõisa südames asuvad vanad maakivihooned leiavad järjest rakendust.

Eesti talupojakultuur. Eestlased oma töökusega on ka siin piirkonnas külaelu ja kultuuri edendanud. Luuletaja Juhan Liivi kodukohas on külastamist väärt muuseum, kuid ka Eesti rahvuseepose peakangelase Kalevipoja legendidega on Sibulateel seotud mitmeid kohti.

Kolme kultuuri ühendab Euroopa suuruselt neljas järv – Peipsi, mis on olnud toidu lauale toojaks, legendide tekkimise pärusmaaks, ühendusteeks maailmaga või hoopiski vallutajate tapluskohaks. Peipsi on väga populaarne kalastajate hulgas, talvel võib soodsate ilmaoludega näha järvel õngitsemas ligi kümnet tuhandet kalameest. Sibulatee ettevõtjad pakuvad kõigile huvitatutele erinevaid võimalusi olla ise kalamees: pakettides sisalduvad nii sõidud jääle ja veele, vahendite laenutus kui ka ühine kalatoitude tegemine.

Sibulateel toimub kõikidel aastaegadel eriilmelisi üritusi, millest on kõik külalised oodatud osa võtma. Talvel tõmbab huvilisi näiteks lõbus tõukekelguvõistlus ja ainulaadne isevalmistatud jääliikurite paraad, aastaringselt saab osaleda käsitöö õpitubades ja kohalikust toorainest toitute valmistamise tundides. Ning muidugi laadad! Juuli keskel teeb traditsiooniliselt otsa lahti väga lahe vanakraamilaat Alatskivil, erinevates küldes järgnevad augustis-septembris sibulalaadad.

Ööbimiseks on piirkonnas piisavalt palju eriilmelisi majutuskohti, mis mahutavad kokku ligi 120 külastajat. On tube nii vaatega lainetavale Peipsile kui ka külalistemajasid, kust näed metsarüppe suunduvaid jalgradasid. Erilisim on ehk otse Peipsi kaldal oleva väike majutuskoht, mis kasutab tuule- ja päikeseenergiat ning kus saab ööbida põhumajades.

Sibulatee on üks õige eriline paik Eestis, mida peab ise kogema!

Kliki ja vaata lühifilme Sibulateest!

SIBULATEELE TULLES KÜLASTA KINDLASTI

- *Alatskivi lossi
- *Kallaste liivakivipaljandit ja vanausuliste kalmistut
- *Rikkaliku ikonostaažiga Varnja palvelat
- *Liivi muuseumi
- *Kolkja vanausuliste muuseumi

OSALE

- *Purjehaji- ja lodjasõidul Peipsil
- *Vibumatkal
- *Süsta- ja kanuumatkal
- *Kalapüügil Peipsil
- *Erinevates õpitubades (käsitöö, kokkamine)

SELLE AASTA SUVESÜNDMUSED:

- 8. juulil** Hedvig Hansoni armastuslaulude kontsert Alatskivi lossis
- 10.–20. juulini** etendus „Ring“ Alatskivi lossis
- 14. JUULIL** vanavaralaat Alatskivil
- 28. juulil** ajalooapäev „Tagasi aastasse 1900“ Alatskivi lossis
- 10. augustil** Hortus Musicuse kontsert Alatskivi lossis
- 11.–19. augustil** etendus „Suveunistused“ Alatskivi lossis
- 25. augustil** Kallaste sibulalaat
- 8. septembril** Varnja sibulalaat

KÕIGEGA KURSIS OLEKUKS VAATA

www.sibulatee.ee

FIAT 126

MIHKEL LEMBER

Foto: Hedviga Vei

See romanss algas umbes üheksa aastat tagasi, kui olin bussireisil Euroopas. Poolat läbides nägin üpris palju neid naljakaid kohalikke kandilisi punnautosid, mis õige pea said minu teadvuses nimeks Polski Fiat. Tegelik nimi on sel muidugi Fiat 126. Miski meeldis mulle hullult selle auto väljanägemises, kuidagi nunnu ja mõnusate proportsioonidega, ja samas tundus tegu olevat nagu täitsa pärisautoga, vahel võis näha näiteks neljaliikmelist seltskonda selles tikutopsis rõõmsalt ringi vuramas.

Mälestus vahvast autokesest jäi kummitama ja selle nimel saigi mitu aastat hiljem sõpradega ette võetud retk Poola. Ma pidin sealt endale ühe sellise jubina ära tooma ja tingimata pidi see kollane olema. Olin sel reisil natuke lohakas ja tegelesin rohkem niisama lustimisega, nii et kollast Fiati lõpuks hankida ei õnnestunudki. Selgus, ülla-ülla, et ärasõidupäeval autoaedadesse uudistama minnes ei pruugigi kohe õiget asja saada. Lisaks hirmutas juba eelnevalt teadmine, et Eestis seda autot arvele võtta olevat paras keberniit ja nii löingi kergelt käega. Unistus elas aga omasoodu edasi...

2009. aasta suvel olin sõpradel Pärnus külas ja sain kuidagi teada, et üks mu unelm, kuigi punast värvi, on juhtumisi seal müügil. Pikalt ei olnud vaja mõelda, läksin asja vaatama. Oligi. Pikalt mittemõtlemine jätkus: oli auto ehk rattad all ja see ägeda disainiga kere nende peal, sõitis kah – umbes nii palju mind toona asi huvitaski. Käbedalt ARKi minek ja olingi peagi palju vaesem ja õnnelikum. Sest rahas pole ju õnn, asjades on. Ma pole kindel, kas see oleks midagi muutnud mu otsuses, kui oleksin veidi põhjalikumalt tutvunud ja mõelnud auto tehnilise seisundi üle. Igatahes sai romantikast peagi remontika, sest järgneva aasta-kahe jooksul sai veel paar auto ostuhinda sinna sisse tambitud. Avastasini peagi, et sama hästi võiks ma seda liikurit kutsuda ka Ferrariks, mitte Fiatiks. Sarnase kõlaga nimi ja algne päritolu (see Fiat mõeldi välja 70ndate alguses Itaalias), silmatorkav välimus ja Eesti oludes ainulaadsus, erkpunane värv, olematu varuosade kättesaadavus ja rets rahakulu ning orgunn, et asja sõitmas hoida – no tõesti, korralik eksootiline võidusõidukas. Ainult et jah, edasi nagu ei lähe, selles mõttes lähaksid Ferrarile jutumärgid ümber. Lausa nii, et kui üldse sada sisse tuleb, siis minuti võib küll selleks rahulikult kulutada.

Selle usina putitada laskmise peale tekkis mingil hetkel küsimus, et kas seal on veel üldse miskit, mis pole veel remonti saanud või vahetusse

läinud... Üldjoontes jäid vist algsed vaid enam-vähem kereplekid, aknad ja rattad. Kui selle kõige põhjal objektiivselt mõelda, et tegelikult on tegu täiest mõttetust, sisuliselt eluohtliku, ebamugava, kehvasti toimiva autoga, siis tekib küll küsimus, et milleks see kõik üldse? Vastus sellele on väga lihtne – mulle see auto lihtsalt meeldib! Olen seda vahel mõttes võrrelnud tujuka ja ärahellitatud pruudiga, kelle peale tuleb palju raha ja vaimujõudu kulutada... aga ta on samas ju nii ilus. See, kui tänaval inimesed naeravad ja naeratavad, näpuga näitavad ja järele vaatavad – see on lihtsalt tore. Seda lusti ja rõõmu ei ole võimalik rahas mõõta. Minu üks lemmikumaid mälestusi on see, kui eelmisel suvel üks neiu autosse istus ja selle viie minuti jooksul, mil teise kohta sõitsime, järelejätmatult lihtsalt naeris. Emotsioone on selle autokesega kaasnenud ikka igasuguseid. Kandma jääb see tunne, et palju toredaid elamusi olen saanud ja saan jätkuvalt. Sain äsja auto pikka aega kestnud remondipausilt jälle tagasi, suvi on ees ja tunnen, et tänu sellele on nii mõnigi lustihetk tulemas, ja see on tore. Mingis edevushoos olen muuhulgas juba ammu unistanud, et kord teen sellega veel uhkelt oma pulmarongi eesotsas ise sõitu. Aga sinna on veel aega, esmalt tuleb sellise mõttega päri olev pruudikandidaat leida.

STATISTIKA

Fiat 126, toodetud Poolas 1990 (mudel oli tootmises 1972–1999). Tagaasetusega õhk- ja vesijahutusega kahesilindriline 19 kW boksermootor, tagavedu.

Pikkus 3,1 meetrit, laius 1,3 meetrit, kõrgus 1,4 meetrit, tühimag 650 kilogrammi, kaheukseline luukpära, 4 istekohta.

Lisad: 4 kõlariga stereo, väike pakiruum nii ees kui ka taga, sõidutulede automaatne lülitus.

Mittelisad: puudub nii rooli- kui ka pidurivõimendi.

Mitmesugust: auto tagaistmel olen sõidutanud korraga 1,80 meetrit pikka naist ja 1,90 meetrit pikka meest. Mõlemad on jätkuvalt elus ja terved.

STIISED TARTLASED

AILI (49)
Kesklinn

ANNELI (24) ja KERTU (26)
Kesklinn

ANNI (22)
Kesklinn

Fotod: KATRI KORBUN

BIRGITTA (18)
Kesklinn

ELIISA (17) ja ANNEMARI (18)
Kesklinn

EMILIA ELIZABETH (16)
Kesklinn

IVI (50)
Kesklinn

JOHANNA (25)
Kesklinn

KELLY (24)
Kesklinn

õed LAANE RETi (17) ja IIRIS (6)
Kesklinn

TARTU

Kurzeme kuulub merele
ja Pärnu kuulub merele,
Kunda kuulub merele
ja mõni koht veel merele.

Tartu vaatab Emajõge
ja hammas läheb verele.

(Sahtliluuletaja)

90NDATE USA TÄNA...

ANDRES KEIL, PIMIK

Ma käisin ameerikas. Tähendab, ikka suure tähega Ameerikas. Ameerika Ühendriikides. Esimest korda. Tõsised tegijad, minuvanused, tegid seda hiljemalt üheksakümnendate keskel. Jah, ma tean, aastal 2012 esimest korda USAsse minna on 38-aastase mehe puhul nõrk. Aga ma püüdsin natukenegi päästa, natukenegi ennast rehabiliteerida. Vähemasti visuaalselt. Seega – võtsin kaks analoogkaamerat – Nikon FG-20 ja Nikon F5 ja hunniku filmi. Ja pildistasin nii, nagu seda üheksakümnendate keskel tehti.

A PROVIDENCE
TRADITION
SINCE 1888

HOT
CHOCOLATE
HOT DOGS
BURGERS
MILK SHAKES
FRENCH FRIES

Haven Bros. Diner

TRAVEL CHANNEL'S
**MAN
VS
FOOD**
WAS HERE

TRY THE TRIPLE
BURGER WITH
AN EGG ON TOP
AS SEEN ON
MAN VS FOOD

uone eode 1st

GU

BROADWAY

TELEGRAMM

Jaak Kilmi teeb koos Reet Ausi ja Lennart Laberenziga Bangladeshis filmi Out of Fashion ja saatis Lehtrisse pilttelegrammi.

FOTOD: LENNART LABERENZ JA JAAK KILMI

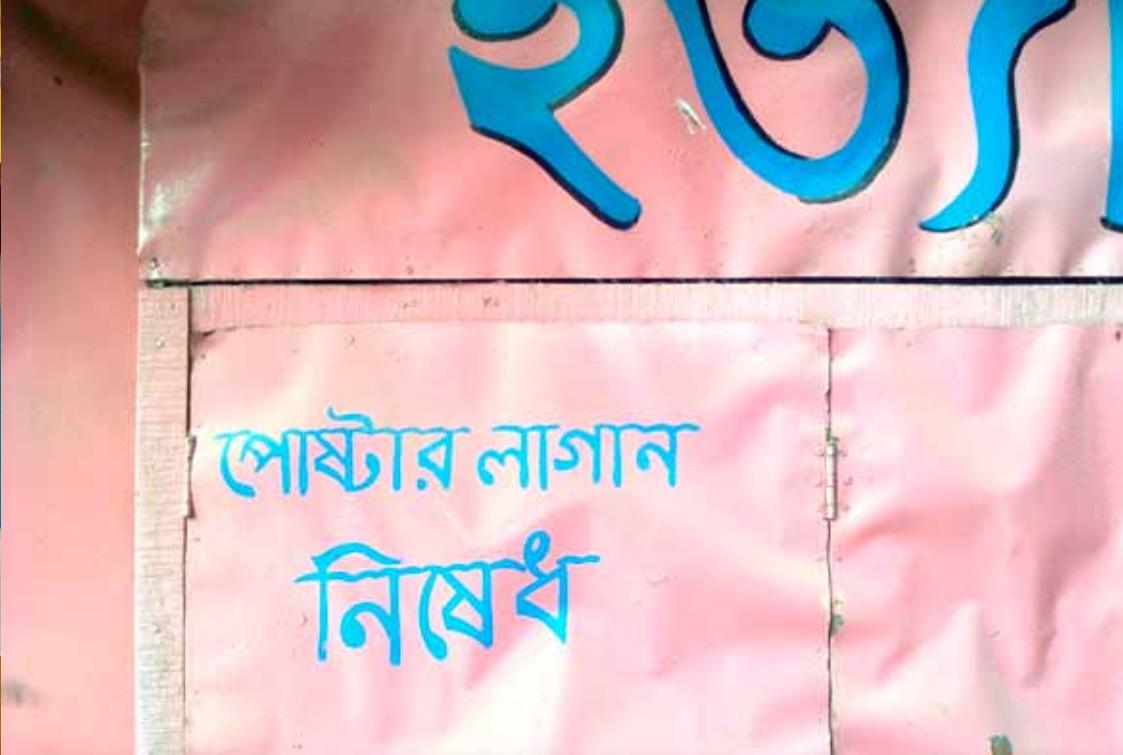

KILMI VAAERIKATE NAEITSIKUTEGA (PUNKT)

TEKSATEHASE PAEAESLAS (PUNKT)

OOTAME SINU TAGSISIDET SIIN!

JÄRGMINE NUMBER ILMUB SEPTEMBRIS 2012